

revija Zveze tabornikov Slovenije

tabor

november 2015, letnik LX

Tiskovina
Pisarna, plačana pripostki 1102, Julijana

Ženske v taborništvu

Šivamo rokavice

O štartninah
orientacijskih tekmovanj

TABORNIKI

Glavna in odgovorna urednica

Nina Medved (revija.tabor@taborniki.si)

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Petra Grmek (petra.grmek@taborniki.si)

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Zala Šmid (zala.smid@taborniki.si)

Spletna urednica

Jerca Trček (jerca.trcek@taborniki.si)

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Miha Bejek, Jaka Bevk,
Eva Bolha, Vesna Bitenc, Gašper Cerar,
Borut Cerkvenič, Petra Bregant, Teja Čas,
Tea Derguti, Mojca Galun, Tomaž Horvat,
Martin Justin, Primož Kolman,
Frane Merela, Jona Mirnik, Urša Može,
Boris Mrak, Anja Novljan, Živa Novljan,
Tadej Pugelj, Lucija Rojko, Tadeja Rome,
Tomaž Sterniša, Zala Šmid, Domen Šverko,
Blaž Zupancič.

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije
Einspielerjeva 6, Ljubljana
01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 6750 izvodov

Revija Tabor sofinancira Ministrstvo za
izobraževanje, znanost in šport RS.

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze
tabornikov Slovenije s poravnano letno
članarino. Članarina in prejemanje revije
sta vezana na koledarsko leto (januar-
december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev
Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno
številko 792.

ISSN 0492-1127

Rastemo

Taborniško gibanje raste in s tem uresničuje našo veliko željo - omogočiti čim več mladim izkušnjo taborništva. In kako to vemo? Še pred ro leti je bil Tabor naročniška revija in je izhajal v nakladi 3.800 izvodov, zaradi financ (problem so predstavljali tudi neplačniki naročnin) pa smo bili postavljeni pred dilemo: ali tako ostane, ali vključimo naročnino na Tabor v članarino in ga s tem prejme vsak tabornik, ali pa ga - ukinemo. Če smo se takrat spraševali, ali naj tvegamo morebitno zvišanje članarin, dodatno finančno obremenimo ZTS oziroma ali je sploh možno izdajati revijo z vsebinami, ki bodo primerne za vse starosti (!)* ...

... zdaj vemo, da Tabor dosega okoli 20-25.000 bralcev s tem, ko ga berejo naši starši, druge mladinske organizacije, je na voljo v knjižnicah ter po zadnjih podatkih izhaja v nakladi 6.750 izvodov. To pa pomeni, da je naših prvih bralcev, tabornikov, več. Na zadnjem srečanju uredništva smo se strinjali, da je to tudi zaradi Tabora. Ta vsak mesec povezuje tabornike, nudi podporo vodjem in vodnikom, ki ohranjajo člane aktivne, je eno naših najboljših promocijskih gradiv ter je zrcalo tega, kdo smo kot organizacija, ker je resnično naše skupno delo.

Zato velik hvala vsem bivšim in sedanjim soustvarjalcem revije!

Nina Medved,
glavna urednica

*Povzeto po "Revija Tabor ali Koliko lahko vidimo v temi?", Tabor, št. 1, letnik XLIX.

Zgodba z naslovnice

Avtor fotografije: Domen Šverko

Taborniške prigode pomočnika Lana

Ljubljana, oktober 2015

Na sliki je Lan Pavletič. V Rodu Sivega volka Ljubljana je novopečeni PP in pomočnik vodnice voda MČ-jev. Na poti do Prešernovega trga, kjer je bil štart Fotoorientacije, je prvič v svoji pomočniškovodniški karieri na svoji lastni koži okusil radosti tega dela. Boril se je z razigranimi otroki in seveda so na koncu z neskončno energije zmagali najmlajši. A Lan se ni dal in jih je navdušil s svojim šarmom ter se z njimi lepo spoprijateljil. Skupaj so se nato brez težav prebili čez vse ovire, ki so jih čakale na Fotoorientaciji. Lan, želimo ti veliko uspehov v vodništvu!

TABORNIKI

Dejavnosti ZTS
sofinancirajo:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Fundacija za šport

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

Aktualno

- 4 Novice / Tekmovanja jeseni in Povezovanja tabornikov
- 5 Novice / S kostanjem, Čarovnice na obisku in Posveti, poučno
- 6 Novice / Gori, doli, naokoli
- 7 Novice / Počitnice in jesenovanja

Igra

- 8 Veščine / Veščina Redoljub

Dogodivščina

- 12 Veščine / Vodič po slovenski naravi

- 14 Naredi sam / Frača
- 16 Zavozlano / Vrzni vozlel

Raziskovanje

- 17 Orientacija / Kako široka je reka?
- 18 Kosobrinovi pripravki / Vodna kreša
- 19 Z ognjišča / Banane presenečenja
- 20 Varno v naravo / Zastrupitve s plini

- 21 Astronomija / Planet Uran
- 22 Taborniška skrinja / Prva gradiva o vozlih in šotorih

Aktualno

- 24 Tema meseca / Ženske v skavtstvu
- 28 Intervju / Eva Bolha
- 30 Strokovno / Razvojni cilji rodov
- 31 Stran vodstva ZTS / ROT, MČ in GG delovna skupina, Potrjevanje računov, Male sive celice, Promotorji zdravja
- 32 Aktualno / Vključevanje v prihodnost
- 34 Mnenje / Veliko denarja, malo muzike

- 35 Aktualno / Taborniška akademija
- 36 Mednarodno / Mednarodne akcije v 2016
- 37 Svetkova avantura / V kaj verjamem
- 38 Svetkova avantura / Mladinska izmenjava
- 39 Reportaža / Zlata puščica
- 40 Reportaža / GROF
- 41 Od rodov / JOTA/I in Mednarodni izziv
- 42 Od rodov / SPOOT GG srečanje in Miroslav Blažič

Razvedrilo

- 43 Strip o Lisjakih / Lisjaki in noč čarovnic
- 44 Knjigožer in filmoljub / V višave
- 45 Pesmarica / Tiho

Aktualno

- 46 Koledar akcij
- 47 Zadnja plat

Vesela jesen

Besedilo: Uredništvo

Tabornike je po deževnem obdobju razveselila lepa jesen ter jih zvalila na piknike, izlete in druge aktivnosti.

Povezovanje tabornikov

Delegacija Zveze tabornikov Slovenije se je z **Akademije** v Portu, kjer je prejela nova znanja s prioritetenih področij evropskih skavtskih regij, vrnila polna zagona.

Rodovi so se ob pomoči radioamaterskih društev povezali s skavti s celega sveta v akciji **Jamboree na internetu in radijskih valovih** (JOTA in JOTI). Tako Rod kraških viharnikov Postojna in Rod Veseli veter Murska Sobota, pa taborniki iz Raven na Koroškem, ki so s skoraj 50 udeleženci še debatirali o pomenu odprtega povezovanja.

Oktober so potekali **zagovori projektov** udeležencev tečaja za vodje, Woodbadge tečaja in ALT-a. Trenerji **Za zdravje mladih** so pripravljene, da od novembra naprej usposablja promotorje zdravja, med njimi pa najdemo okoli 20 tabornikov.

Taborniki smo **Pripravljeni pomagati** soljudem. Na sedežu zveze zbiramo rokavičke, nogavičke, šale, kape in odeje za begunske otroke, ki jih bo Rdeči križ Slovenije posredoval pomoči potrebnim. Taborniški rodovi pomagajo tudi drugače: **Rod Enajsta šola Vrhnika**

Vztrajna tekmovalca na velenjski mestni avanturi. Foto: Nik Jevšnik

prispeva pomagače v lokalnem nastanitvenem centru, **Rod Louis Adamič Grosuplje** je zbiral materialno pomoč s fundacijo Drevored, **Rod koroških jeklarjev Ravne na Koroškem** je pomagal v lokalni zbiralni akciji, **Rod Sergeja Mašere Piran** je na Kostanjadi zbiral hrano in oblačila, sicer pa se zabaval ob igrah in izrezovanju buč. **Rod Črno jezero Slovenska Bistrica** je v Šentilju postavljaj jedilnice in prenočišča. **Rod modrega vala Trst-Gorica** je zbral 5 kubikov hrane in pijače ter veliko oblačil, o njihovem uspehu so poročali tudi lokalni mediji!

Znova pa so se srečali GG-ji **severnoprimorskega območja** in se zabavali v Ajdovščini, medtem ko so Piflarji in tekači **južnoprimorsko-notranjskega** raziskovali Piran s pomočjo namigov.

Tekmovanja jeseni

Zlata puščica, lokostrelsko tekmovanje v organizaciji Rodu Tršati tur Ljubljana, je pritegnila 74 tabornikov vseh starosti. Več kot 300 tabornikov se je na **Grajski orientacijski fešti**, ki jo organizira Rod II. grupe odredov Celje, družilo s srednjeveškimi čarovnicami. Nenavadne podrobnosti ulic, grafite in ogromen rožnat čajnik sredi parka je zasledilo okoli 50 ekip, ki so se udeležile **Fotoorientacije** Mestne zveze tabornikov Ljubljana in Rodu Močvirski tulipani Ljubljana. **Velenjska mestna avantura** (Rod jezerski zmaj Velenje) je razveselila več kot 40 udeležencev iz Slovenije, Hrvaške in Italije. V treh kategorijah so se preizkusili v kolesarstvu, pohodništvu, veslanju, jamarstvu.

JOTA in JOTI Koroških jeklarjev. Foto: Matej Golob

S kostanjem

Rod II. grupe odredov Celje je kostanjev piknik organiziral za člane in starše, **Rod gorjanskih tabornikov Novo mesto** so na pikniku obiskali minioni, **Rod sivih jelš Trebnje** pa ga je najprej moral predstaviti zaradi dežja. **Rod stražnih ognjev Kranj** je pripravil golaž in kostanj, **Rod Lilijski grič Pesje** pa dan začinil z risanimi junaki (od princes do Smrkcev in palčka Davida). V **Rodu Pusti grad Šoštanj** so podelili pripravnške rutice, ki bodo v veljavi do dneva tabornikov. **Rod bistrega potoka Muta** je piknik popestril s športno, **Rod koroških jeklarjev** pa strateško igro. Indijanci **Rodu XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor** so kostanj pekli v bobnu pralnega stroja. **Rod kranjskega jegliča Spodnja Idrija** je raziskoval naravo, **Rod aragonitnih ježkov Cerkno** je našel lisico, nato pa kradel zastavo ter pel. **Rod puntarjev Tolmin** je na rodovem dnevu podelil rutice. Na fotoorientacijo so se podali v **Rodu bistriških gamsov Kamnik**, GG-ji **Rodu svobodnega risa Kočevje** pa so za obiskovalce tržnice v Kočevju sami pripravili fotoorientacijo. Mmm!

Dobrodelna in ustvarjalna Kostanjada piranskih tabornikov.
Foto: Armin Peček

Posveti, poučno

Mnogi rodovi so v tem času opravili občini zbor ali se posvetovali: **Rod Stane Žagar - mlajši** je izvolil novo vodstvo. PP-ji in RR-i **Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka** so pripravljali svoj program, **Rod zelenega Žirka Žiri** je predlagal novo vodstvo in rezljal buče. **Rod morskih viharnikov Portorož** je na 3-dnevni motivacijski vikend vzel 6 novih vodnikov in za prvo rodovo srečanje pripravil lov na lisico. **Rod Pusti grad** se je posvetoval, veseli so tudi novega skladišča.

GG-ji **Rodu svobodnega Kamnitnika** so obiskali Dopoldan veččin, grče pa so na Avtoorientaciji ponovile, kako se menja guma. GG-ji **Rodu Mrzli studenec Mislinja** so spoznavali šotore in vozle, GG-ji **Rodu srebrnih krtov Idrija** orientacijo, **Rod kranjskega jegliča** pa je sodeloval na gasilski vaji. **Rod Bičkova skala** je z GG-ji na lastni taborniški akademiji pridobil nova znanja, z MČ-ji šel v svet minionov. **Rod II. grupe odredov** je s Timotejem iz deleže Knituki spoznaval tuje kulture, drugačen pogled na svet, razbijal stereotype.

Noč čarovnic Čete jamskih škratov iz Velenja. Foto: Nik Jevšnik

Čarovnice na obisku

Rod Lilijski grič Pesje je noč čarovnic praznoval s svojimi PP-ji. **Četo jamskih škratov (RJZ)** je obiskala čarovnica Zračuha, taborniki so se borili z njenimi nalogami in čarovnijami. Frankenštajnov laboratorij so obiskali v **Rodu Ukročena reka Maribor** in se posladkali s piškoti v obliki prstov in očesnih zrkel! **Rod XI. SNOUB Maribor** je strahove premagoval v Pustolovskem parku, **Rod II. SNOUB Ljubo Šercer Maribor** pa je prvo pomoč ponovil s pomočjo mumij. Taborniki **Rodu mlinskih kamnov Radomlje** so si ogledali film Hotel Transilvanija in **Rod upornega plamena Mengeš** je s čarovniki prespal v taborniškem dvorcu.

Snežniški ruševci iz Ilirske Bistrice na Maršbataljonu.
Foto: Mojca Iskra

Gori, doli, naokoli

O novih prostorih **Rodu belega konja Slovenske Konjice** so pisali lokalni mediji. Konjičani so tudi na tednu otroka s pekarno pripravili hlebce kruha, namazane z zaseko. **Rod Tršati tur** je končal opaž in vstavil okna v taborniško hišo Martinje. Delovna akcija na Glažuti je uspela **Rodu Ukročena reka**, prav tako tudi orientacija za 180 študentov Erasmus+, ki so jo izvedli skupaj z **Rodovoma II. SNOUB in XI. SNOUB**. "Druga" se je udeležila še slovesnosti za padle v 2. svetovni vojni, "Enajsta" pa pokosila travo na tabornem prostoru, se udeležila lokalnega festivala, njihovo vodstvo in vodstvo mariborskega območja je raziskovalo ZDA.

V živalskem vrtu so taborniki **Rodu Polde Eberl-Jamski Zagorje ob Savi** in taborniki **Rodu Enajsta šola** božali kunca, kačo, si za vrat dali kraljevega pitona. **Rod kraških viharnikov Postojna** je na Veliki planini srečal pastirja, ki je igral na rog. Na posebni akciji so našli 56 različnih gob! Šli so na Skavtfest, za najmlajše pripravili gledališki abonma. **Rod Topli vrelec** je predšolskim otrokom predstavil taborništvo, imeli so prvo srečanje za člane ter pospremili vodnico Pio v zakonski jarem s tabornikom Hugom. Mmm!

Rod Hudi potok Šmartno ob Paki je pripravil dan odprtih vrat z lokostrelstvom, **Rod bistrega potoka Muta** orientacijo za sorodnike članov. Fotoorientacijo po forma vivah je pripravil **Rod koroških jeklarjev**. Vod Chillí con carne **Rodu Severni kurir Slovenj Gradec** je odpisal dopisniškim prijateljicam iz Finske.

Rod Beli bober Ljubljana se je vzpel na Šmarno goro, **Rod upornega plamena** je šel na Velko. V **Rodu zelenega Žirka** so tekmovali v bejzbolu, v **Rodu zelene sreče** pa v orientaciji po Sorici, kjer so tekmovalce čakale miselne naloge. Rodov orientacijski pokal in jesenenovanje so organizirali v **Zmajevem rodu Ljubljana**. Maršbataljon orientacija je ekipam **Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica** nadela vojaško čelado, opasač in nahrbtnik ter pridala škatlo z opekami. Uf!

Tretje jesenenovanje Rodu zelene sreče Železniki.
Foto: Mark Rakovec Sušnik

Rod gorjanskih tabornikov je v televizijski oddaji Fircbologi raziskoval, kaj je karikatura, povedali so, kako je biti tabornik. **Rod jadranskih stražarjev Izola** je uredil taborniške zvezke, GG-je peljal na nočno orientacijo in na prvi rodovi akciji odpotoval na Havaje. **Rod sivega volka Ljubljana** se je s skoraj 100 člani udeležil fotoorientacije po Ljubljani, **Rod dobre volje Ljubljana** si je na uvodnem pikniku ogledal taborne fotografije. **Rod Močvirski tulipani Ljubljana** je nove RR-e okrasil z ruticami, vodstvo je pridno načrtovalo. Težke preizkušnje so čakale tudi RR-e **Rodu aragonitnih ježkov**.

Veseli jesenovalci Rodu Lilijski grič Pesje. Foto: Rok Srša

Fotka meseca

Navihan kostanjev piknik Rodu Pusti grad Šoštanj. Foto: Suzana Podvinšek

Počitnice in jesenovanja

Jesenske počitnice so otrokom popestrili v **Rodu Rožnik Ljubljana**, vsak dan z drugo aktivnostjo: Mini-city, železničarski muzej, čevljar, izdelava lava lučke. Predstavili so se še na osnovni šoli. Aktivnosti so za otroke pripravili tudi na celjsko-zasavskem vodniškem tečaju, ki je primerno usposobil nove vodnike.

Nekateri srečneži so jesenovali! **Kokrški rod Kranj** si je pripravil strašne kostume, igrali so se štafetne in strateške igre. **Rod koroških jeklarjev** je jesenoval ločeno z MČ-ji in GGji, podobno **Rod Stane Žagar-mlajši Kranj**, ki je pripravil igralni mnogoboj, tombolo, orientacijo ... Šele tretjič je jesenoval **Rod zelene sreče Železniki**, tja so šli peš. Delali so kemijske poskuse, se pomerili v mnogoboju. **Rod Lilijski grič** in **Rod topli vreclec Topolšica** so obiskali Disneyevi zlikovci. **Rod**

Heraj Vitez Ljubljana je jesenovanje ponudil brezplačno, saj je od občine pridobil finančna sredstva v ta namen, **Rod dveh rek Medvode** pa je izžrebal nagrajenca, ki je jesenoval brezplačno. **Rod Samorastniki Ljubljana** se je družil z gasilci in obnovil veččine, **Rod Enajsta šola Vrhnika** pa z GG-ji jesenoval v lovskem domu ter se učil brušenja nožev. **Rod Bičkova skala Ljubljana** je tabornike zabaval z zmenkarijami in bivaki iz naravnih materialov. **Rod mladi bori Ajdovščina** je organiziral občni zbor, kostanjev piknik in jesenovanje. **Rod soških mejašev Nova Gorica** je pripravil pravljичno jesenovanje za najmlajše, sestanek za njihove starše, nato pa še akcijo za vračanje pozabljenih reči. Tabornik je pripravljen!

Korajža pojasnjuje: Novice pripravljamo v uredništvu in črpamo iz informacij, ki jih pošljete rodovi ali ki jih izbrskamo na vaših spletnih straneh. A vaši zapisi učasih ne povedo celotne zgodbe.

Rodove propagandiste zato prosimo, da nam na revija.tabor@taborniki.si napišete, kje ste bili in kaj zanimivega ste počeli. Lahko tudi pošljete novičko za rubriko Od rodov, ki naj bo dolga 1300 znakov s presledki (ne več, ne manj!). Ne pozabite se podpisati pod članek in navesti avtorja fotografije.

Taborniški fotografi ste topla vabljeni, da z nami delite svoje fotografije. Pošljite nam fotografije čim večje velikosti in se izogibajte pošiljanju takšnih, ki so bile posnete z mobilnimi telefoni. Fotografije naj bodo brez vodnih žigov. Ne pozabite pripisati, ob kateri priložnosti so nastale!

Star pulover ... nove rokavice!

Besedilo in slika: Petra Grmek

Star pulover najprej obrnemo od znotraj navzven oziroma izbran kos blaga prepognemo, da dobimo dvojno plast blaga, pri čemer smo pozorni, da gleda "lice blaga" (tako imenujemo njegovo "pravo stran") navznoter. Vedno namreč šivamo narobe obrnjeno, tako da na koncu šive in nacefrane robove blaga skrijemo na notranjo stran oblačila.

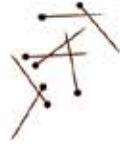
Potrebujemo:

- topel material
(flis, star pulover ...)
- flomaster
- škarje
- bucike
- šivanko
- sukanec

Star pulover najprej obrnemo od
znotraj navzven ...

Roko položimo na narobe obrnjen pulover, tako da zapestje sega čez zaključen rob puloverja (patent), saj se bodo tako rokavice lepše prilegale. V drugo roko vzamemo flomaster in z njim obrišemo svojo dlan – najprej palec in nato še preostale 4 prste, skupaj. Ponovimo še z drugo roko, pri čemer ti bo verjetno moral pomagati nekdo drug.

Z bucikami spojimo obe
plasti puloverja ...

Ko imamo narisani obe
rokavici, z bucikami spojimo
obe plasti puloverja približno
centimeter od notranje strani
črte. Sedaj lahko končno
izrežemo narisano obliko
rokavic, ne da bi nas skrbelo,
da se bosta plasti puloverja
razmaknili in tako pokvarili
naše dosedanje delo.

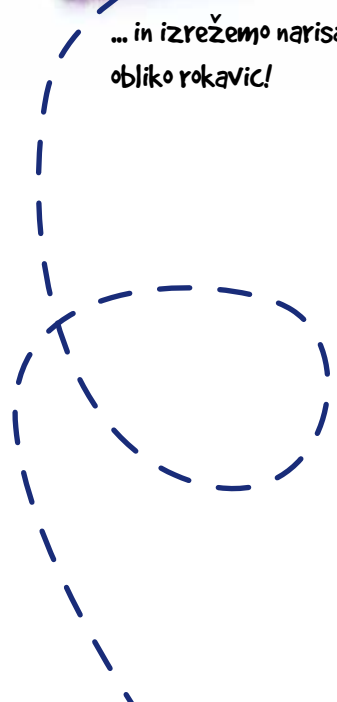

... nanj položimo
roko ...

... in izrežemo narisano
obliko rokavic!

... in jo obrišemo
s flomastrom.

Poiščemo primeren sukanec, ki ga napeljemo skozi šivankino uho ...

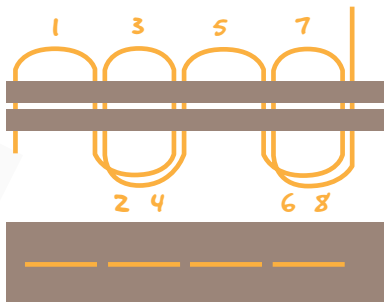
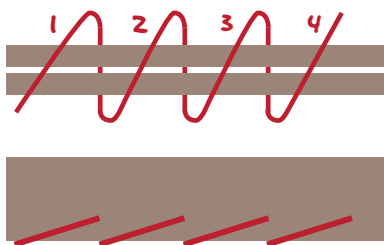
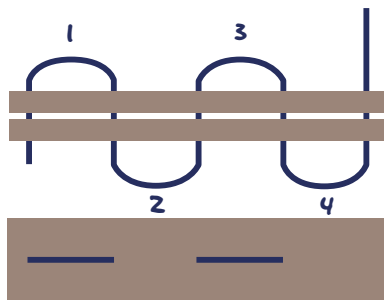

... nato ga pretaknemo skozi obe plasti bodočih rokavic in zavozlamo!

obšijemo rokavico vzdolž roba, pri čemer poskrbimo, da so šivi dovolj trdni in gosti.

Sedaj pa lahko prav zares začnemo s šivanjem: sami se odločimo, katerega izmed narisanih načinov bomo izbrali, poskrbimo pa le, da bodo naši vbodi s šivanko in s tem šivi dovolj trdni in gosti, da rokavice ne bodo razpadle že ob prvi uporabi. Ko obšijemo rokavico vzdolž celotnega roba (pazimo, da ne zašijemo tudi "vhoda" v rokavico), šivanje zaključimo s trdnim vozlom. Če nas skrbi, da bodo vozli popustili, jih lahko tudi na tanko premažemo s prozornim lakom za nohte.

Sedaj rokavice samo obrnemo na "pravo" stran in ... že lahko s tečemo v hladno jutro, novim dogodivščinam naproti!

Če smo bolj nerodne in pozabljive sorte, lahko iz volne izdelamo še vrvico, ki med seboj povezuje obe rokavici. Med domačimi zalogami volne poiščemo klobko debelejšje volne, ki jo s kvačko ali pa kar s prsti spletemo v verigo. Se sliši zapleteno? Seveda ne!

Ko naredimo prvo zanko, s prsti skozi njo le pretaknemo naslednjo zanko in s početjem nadaljujemo, dokler ne dosežemo želene dolžine vrvice. Pozorni moramo biti le, da skozi zadnjo zanko pretaknemo konec volne, sicer bo naša volnena veriga čudežno izginila (kar lahko seveda ob drugi priložnosti uporabimo za prav posrečen čarovniški trik!). Konca vrvice nato prišijemo na notranji rob prej izdelanih rokavic, vrvico napeljemo skozi rokava bunde in se odpravimo na potep, brez strahu, da bi po poti izgubili rokavice.

Mimogrede – če ste se kdaj želeli naučiti kvačkati, ste na pravi poti. S tako volneno verigo se namreč lahko prične kvačkanje vašega prvega šala ... za natančnejša navodila pa le povprašajte spretnne babice, ki vam bodo z veseljem pomagale pri izdelavi toplih zimskih oblačil.

Tina vabi: Če se boste dobro naučili izdelati rokavice, boste lahko osvojili veščino Redoljub. Pripravite lahko tudi kak dodaten par in ga v sklopu humanitarne taborniške akcije Pripravljeni pomagati podarite otrokom, ki jim bo prišel več kot prav!

Naredimo prvo zanko ...

... skozi prefaknemo naslednjo zanko ...

... in skozi zadnjo zanko prefaknemo konec volne!

Vodič po slovenski naravi

Besedilo: Urša Primožič

Slovenija je znana po veliko naravnih znamenitostih. Vsi vemo, kako lepo je Bohinjsko jezero, reka Soča, Krnska jezera in še bi lahko naštevali. Pa vendar, ali poznamo slovenske naravne lepote, ki so nam blizu in jih srečujemo vsak dan, ali poznamo samo visokogorja?

Ogrožene vrste

Ogrožene vrste so vse vrste živali in rastlin, katerim zaradi različnih razlogov grozi, da jih kmalu ne bo več na svetu.

V sklop slovenske narave ne spadajo samo kraji, kjer lahko občudujemo lepo slovensko naravo, ampak tudi vse rastline in živali, ki so ogrožene ali pa so avtohtone za Slovenijo. Kako raznovrstna je slovenska narava, dokazuje tudi IPA (Important Plant Areas) ali seznam slovenskih botanično pomembnih območij. Na njem lahko najdemo 47 vrst rastlin, ki so ogrožene in 54 ogroženih habitatnih območij. Posebno zaščito posvečamo tudi pticam. Zato imamo kar 35 območij, ki so priznana kot mednarodno pomembna območja za ptice ali IBA (Important Bird Area). Ta območja prekrivajo kar 27 % celotne Slovenije.

Evropska vidra, močvirska sklednica in rjavi medved so le nekatere živali, ki so avtohtone v Sloveniji in so ogrožene. Med rastlinami pa je najbolj znana planika, ki jo danes le redko najdemo kje v visokogorju.

Avtohtona vrsta

Avtohtone vrste so vse vrste živali in rastlin, ki živijo samo na določenem območju. To so recimo konji lipicanci, ki živijo samo v Sloveniji.

Rdeči seznam

Rdeči seznam je seznam vseh poznanih vrst rastlin in živali na svetu. Na tem seznamu so vrste razdeljene v različne skupine glede na to, koliko jih je na svetu. Delijo se v približno 8 skupin. Najbolj pomembne skupine so: izumrle vrste (te so bile nekoč na Zemlji, ampak jih danes ni več), prizadeta vrsta (teh je zelo malo in izumirajo) in ranljiva vrsta (tudi te bodo začele izumirati, če ne bomo pazili nanje).

Črni močeril. Foto: Arne Hodalič

- **KT 1:** Pri domačinih v bližnji vasi vprašajte, ali poznajo kakšno pripoved o naravni znamenitosti.
- Hoja po vrisani poti **od KT 2 do KT 3:** Poberite vse smeti, ki jih najdete na poti.
- **KT 4:** Naštejte ogrožene vrste živali in rastlin, ki jih najdemo v Sloveniji.
- **KT 5:** Sestavite skeč o nastanku znamenitosti.

Črni močeril

Črni močeril ima videz črne človeške ribice, vendar je to čisto posebna vrsta živali. Prebiva samo na območju v velikosti 100 km² v okolici Črnomlja. Na rdečem seznamu je kot ranljiva vrsta. V nevarnosti je zaradi onesnaževanja podtalnih vod.

Zaščita narave

Da bi ohranili čim več slovenske biodiverzitete, poznamo več vrst zaščite. Lahko jih zaščitimo z različnimi parki. Vsem najbolj poznan je Triglavski narodni park, ki marsikateremu rodu povzroča preglavice, saj na tem območju ne smemo kuriti ognja. Poznamo pa še regionalne in krajinske parke. Te tri vrste parkov pokrivajo 239.653 hektarov slovenskega ozemlja. Poleg tega spadajo deli Slovenije v evropsko mrežo zavarovanih območij Natura 2000. Natura 2000 so zavarovana območja, ki se nahajajo po celi Evropi, njihov namen pa je ohranitev narave tudi za naše vnuke in potomce. V Sloveniji je teh območij preko 300.

V moji bližini

Način, kako izpeljati osvojitve večšine Vodič po slovenski naravi, se lahko razlikuje od voda do voda, glede na to, kako živahni so, vendar pa morajo vsi člani osvojiti eno stvar. Zavedati se morajo, da je Slovenija habitat za veliko različnih rastlin in živali, in vedeti, katere od njih lahko najdemo v bližini domačega kraja ali tabora.

Na enem od sestankov pred vodovim izletom se s člani s pomočjo zemljevida pogovorimo o tem, katere naravne znamenitosti so v bližini domačega kraja in katere bi obiskali. Glede na njihove želje in oddaljenost naravnih znamenitosti se odločite, ali boste obiskali samo eno ali več znamenitosti. Če imate veliko zelo živahnih članov, je najlažje, če celotno stvar spremenite v orientacijo v bližini naravne znamenitosti. Na kontrolnih točkah pa naj bodo naloge povezane s krajem, kjer se nahajate, in z zaščito narave.

Biodiverziteteta

Ko imamo veliko različnih rastlin in živali na enem mestu, temu rečemo biodiverziteteta ali biotska raznovrstnost. Zaradi sekanja dreves in gradnje mest je raznolikost rastlin in živali na svetu vedno manjša. Zaradi tega je tudi veliko vrst živali in rastlin že izumrlo.

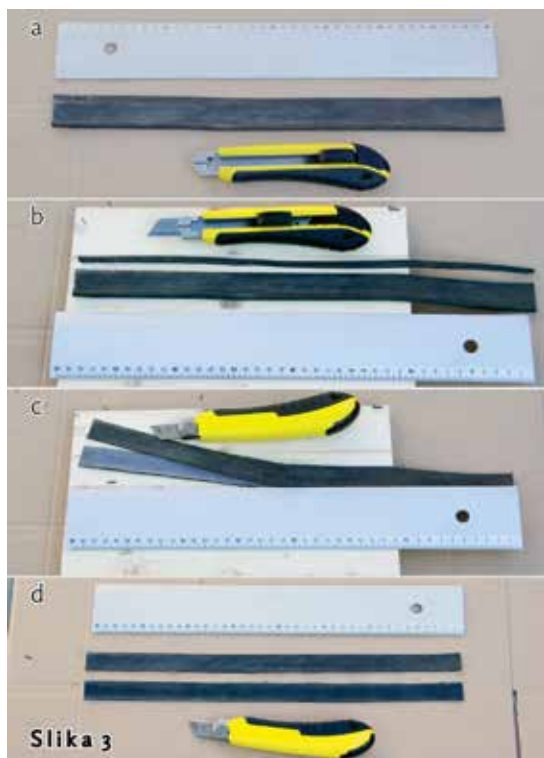
Frača

Besedilo in fotografije: Tomaz Sterniša

Preprosto fračo naredimo v razmeroma kratkem času, pri delu lahko uporabimo nož na različne načine in razvijamo ročne spretnosti nasploh. Izdelava frače je opisana tudi v taborniškem priročniku Vozli in pionirski objekti.

Za izdelavo frače potrebujemo dovolj močno rogovilo, ki se pod obremenitvijo ne bo upogibala ali zlomila (Slika 1). Leskova rogovila je zelo primerna, lahko pa uporabimo tudi kakšen drug les. Zaradi lažjega dela je izbira mehkejšega lesa (lipa, vrba, jelša, topol itn.) smiselna. Pri izbiri primerne rogovile pazimo, da ne delamo škode. Vedno odrežemo celo vejo, ne le dela, ki ga potrebujemo.

Približno centimeter pod vrhom obeh krakov naredimo utor, kot vidimo na Sliki 2a. Pri delu posebno pozornost posvetimo varnosti. Izrezovanje utorov je, sploh na notranji strani krakov, precej nerodno opravilo in možnost zdrsa noža ob nepazljivi uporabi precejšnja. Na Slikah 2b in 2c vidimo dva načina dokaj varne uporabe noža. Več o varni uporabi noža si lahko pogledate v arhivu revije Tabor (www.taborniki.si, marec 2012 in julij-avgust 2012).

Elastični trak, ki je najpomembnejši del frače, najlažje izrežemo iz stare zračnice. Pri delu si pomagamo z ravnilom in ostrim tapetniškim nožem (Slika 3a). Najprej na trdni, najboljše leseni, podlagi s pomočjo ravnila ravno odrežemo prepognjeni del sploščene zračnice (Slika 3b). Nato brez premikanja zračnice na isti način odrežemo dva gumijasta trakova iste debeline hkrati (Slika 3c). Tako zagotovimo,

Slika 4

da sta oba gumijasta trakova enako dolga in široka. Namesto gumijastih trakov iz zračnice, ki so običajno slabše kvalitete in se razmeroma slabo raztegnejo, lahko uporabimo elastike za frače, ki jih dobimo v specializiranih trgovinah ali pa cevke iz lateksa, ki so namenjene za medicinsko uporabo ali fitness.

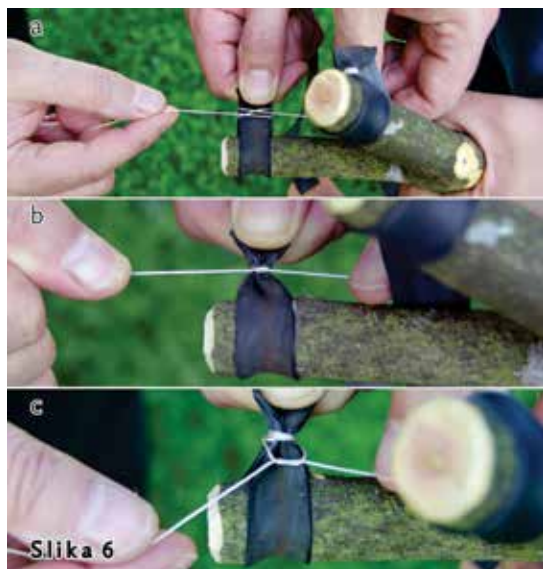
Potrebujemo tudi kos usnja (v našem primeru velik 4 x 9 cm) ali močnejše tkanine, ki bo namenjen za ležišče "streliva" pri uporabi frače (Slika 4). Na vogalih izrežemo podolgovati zarez, široki približno toliko kot gumijasta trakova. Če imamo na voljo luknjač, ga uporabimo na vogalih zarez, da se usnje ne bo prehitro strgalo.

V vsako zarezo na kosu usnja vtaknemo po en gumijast trak in ga dobro zavežemo s tanjšo vrvico (Slika 5). Pri vezanju pazimo, da sta prosta konca pri obeh gumijastih trakovih enako dolga. S tem zagotovimo, da je ležišče točno na sredini obeh gumijastih trakov, kar je nujno za natančno streljanje s fračo.

Enak postopek ponovimo na krakih frače. Najbolje je, če nam pri delu pomaga pomočnik, ki gumijasti trak okoli utora na kraku nekoliko napne. Vezati začnemo z vrznim vozlom na sredini 40-50 cm dolge, v našem primeru 0,5 mm debele

Slika 5

Slika 6

poliestrske vrvice (Slika 6a). Vozel dobro zategnemo (Slika 6b), nato pa vrvico večkrat tesno ovijemo okrog gumijastega traku. Vrvica je ves čas ovijanja napeta, vsak ovoj pa zaključimo s polvozlom (Slika 6c). Vezanje zaključimo z ambulantnim vozlom. Ko z vezanjem končamo, pomočnik spusti napet gumijast trak in če smo naredili vse prav, ta lepo sede v utor na kraku rogovile.

Dokončano fračo vidimo na Sliki 7.

Slika 7

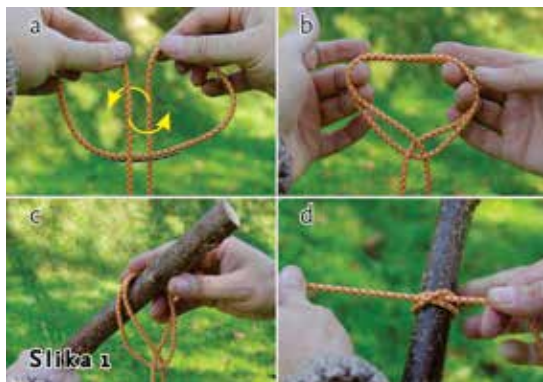
Vid opozarja: Pri streljanju s fračo je nujno zagotoviti iste varnostne pogoje kot pri streljanju z lokom. Streljamo vedno le na zavarovanem območju in le v izbrano tarčo, mlajši le pod nadzorom odgovorne osebe.

Vrzni voz

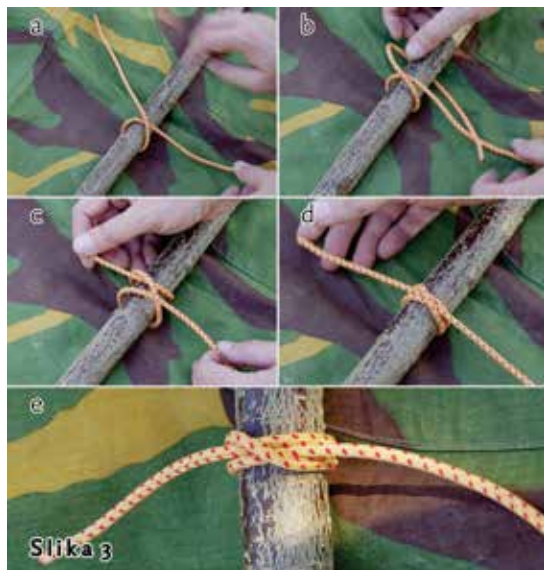
Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Vrzni voz zna zavezati vsak tabornik, a zgodi se, da se znajdemo v težavah, ko ga je treba pravilno uporabiti.

Najlažje vrzni voz zavežemo v rokah in ga nato natakne na vrh palice (palice za bivak, trinožnik itn.). Načinov vezanja je več, na Sliki 1 vidimo enega izmed njih. V rokah naredimo dve polzanki, tako da sta prosta konca vrvice vsak na svoji strani osnovne vrvice (črna črta na Sliki 1a). Zanki prekržamo (rumeni puščici na Sliki 1a) in ju sestavimo (Slika 1b). Sestavljeni zanki natakne na palico (Slika 1c), zategnemo (Slika 1d) in vrzni voz je zavezan. Na ta način na primer zavežemo slemensko vrstico na srednji palici bivaka iz štirih ali petih šotork.

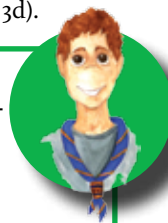
Na sprednji in zadnji palici bivaka iz šotork moramo šotorko in vrstico napeti istočasno, zato v tem in

podobnih primerih vrzni voz zavežemo nekoliko drugače (Slika 2). Palico vstavimo v vogalni luknji na šotorkah in šotorki napnejo. Preko vrha palice nataknejo polzanko, tako da je prosti konec pod vodilno vrstico (Slika 2a). Tako je mogoče istočasno lepo napeti šotorko in vrstico (Slika 2b). Da bi napeta vrstica zdrsnila, preprečimo tako, da s palcem vrstico pritisnemo ob vrh palice in istočasno naredimo drugo polzanko vrznega voza (Slika 2c in 2d), dobro zategnemo in voz je zavezan (Slika 2e).

Pogosto želimo vrzni voz zavezati okrog palice na mestu, kjer ga ne moremo natakne nanjo. To je zelo enostavno, a ker se običajno učimo voz zavezati v rokah, to lahko predstavlja težavo. Vrstico ovijemo okrog palice in prosti konec vrvice prekržamo preko vodilne vrvice (Slika 3a). Prosti konec vrvice ponovno speljemo pod palico (Slika 3b) in jo vtaknemo pod prekržano vrstico (Slika 3c). Voz dobro zategnemo (Slika 3d) in vrzni voz je zavezan (Slika 3d).

Vid je raziskoval: Vrzni voz poznamo tudi pod drugimi imeni (bičev, karabinski, touorni). V slovenskem taborniškem priručniku o vozlih iz leta 1955 je opisan kot osmica. Jadranci na Jadranu ga poznajo pod imenom vrzni uzao ali vrzni čvor.

Kako široka je reka?

Besedilo: Jona Mirnik, skica: Maša Pušnik

Merjenje razdalj je nadvse zanimiva stvar, sploh kadar se ga lotiš malo drugače. Zanima te širina reke, vendar se bližajo mrzli dnevi; nočeš si zmočiti čevljev, most pa je tudi predaletč, da bi uporabil meter. Le kako bi izmeril širino reke, ne da bi jo ocenil zgolj približno?

Potrebuješ štiri količke, meter in križni račun.

Ta način lahko uporabiš, kadar reka nima strmih bregov. Na drugi strani reke si izbereš opazen markanten objekt. Na strani reke, na kateri se nahajaš, v točko, ki je točno nasproti markantnega objekta, zapičiš količek 1. Nato se prestaviš po reki gor ali dol (karkoli je fizično lažje) in na dovolj oddaljeni razdalji (5-10m) postaviš količek 2. Količek 3 postaviš stran od vode in sicer tako, da sta količek 2 in markanten objekt poravnana (z drugimi besedami: količek 2 in markanten objekt ležita na isti premici, kakor je označeno na sliki). Nato postaviš še zadnji količek 4. Ta je zopet tik ob vodi kot količka 1 in 2 in sicer tako, da sta daljci med količkoma 3 in 4 in med količkoma 1 in 2 enaki in markantnim objektom, vzporedni.

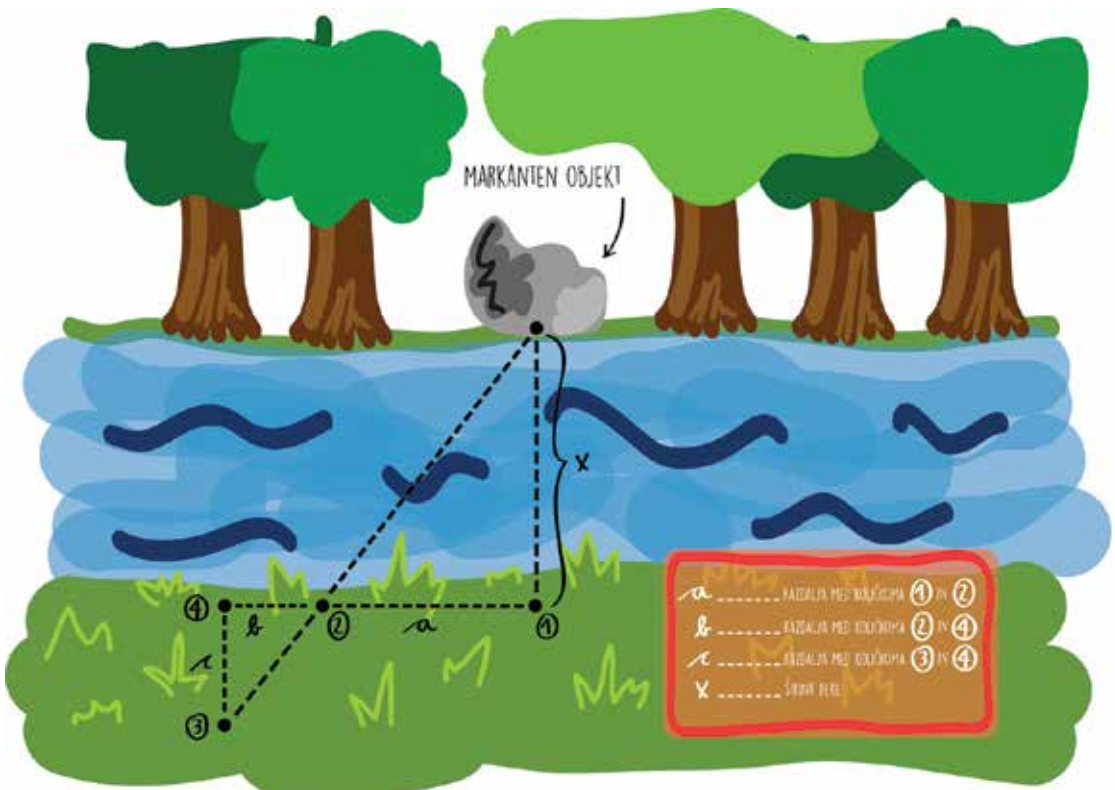
Sedaj z metrom izmeriš razdalje a, b in c, kot so označene na sliki. Opraviš si vse meritve, ki jih potrebuješ. Sedaj pa le še križni račun:

$$\frac{a}{x} = \frac{b}{c}$$

iz katerega izraziš

$$x = \frac{(c \cdot a)}{b}$$

vstaviš razdalje in širina reke ni več skrivnost! Boljše malo matematike kot mokri čevlji, kajne?

Vodna kreša

(*Rorippa nasturtium-aquaticum* L.)

Besedilo in fotografija: Kosobrin

Je zelena trajnica, ki ima do 30 cm dolgo, votlo in močno razvejano steblo. Temno zeleni gladki listi so lihopernato razdeljeni. Beli cvetovi imajo rumene prašnice. Po barvi prašnikov to rastlino ločimo od zelo podobne grenke penuše, ki uspeva na istih rastiščih in ima modre prašnice. Tudi če omenjenih rastlin ne bi razlikovali, to ne bi bilo usodno, saj imata obe zelo podoben okus in učinek. Vodna kreša cveti od aprila do julija. Najbolje uspeva ob potokih, jarkih in studencih s čisto, počasi tekočo vodo. Sveže rastline lahko nabiramo čez celo leto. Zdravilne so samo sveže rastline. Rastlina je indikator za čisto vodo. Raste samo ob čisti potočni vodi, tudi če je kalna.

Družina: križnice

Domača imena: bobovec, brunkes, divji hren, kreš, krešon, potočarka, reznik, studenčica, vodni dihalnik.

Tuja imena: Watercress, potočnice lékařská, cresson de fontainte, dragušac, witte waterkers.

Učinkovine: vitamini A, B₂, C, D in E, železo, fosfor, jod, arzen v sledeh, gorčično olje, kalcij, čreslovine.

Uporabnost: Uporabimo svežo v solati, pirejih in juhah. Paziti pa moramo, da jo dobro očistimo in operemo, da ne bi slučajno skupaj z njo pojedli ličink velikega metljaja, ki živijo v vodi.

Zdravilnost: Pri slabem delovanju ledvic, jeter, žolčnika ter motnjah v presnovi, kamor lahko uvrstimo tudi revmatična obolenja in protin.

Osvežilni napitek

Skozi čisto platneno krpo iztisnemo sok iz sesekljanih rastlin in mu dodamo sveže mleko, osladkamo z medom ali kandiranim sladkorjem.

Kreša v solati

Svežo krešo zabelimo z oljem, okisamo z limono, nato pa ji dodamo še na drobno narezano čebulo in česen. Tako pripravljena solata naj stoji dve uri.

Solata

Potrebujemo: 20 dag očiščene vodne kreše, 1 kg kuhanega krompirja, 1 strok česna ali manjšo čebulo, 3 žlice jabolčnega kisa, 5 žlic bučnega olja, sol in poper po okusu.

Priprava: Vodno krešo na drobno narežemo, krompir skuhamo in narežemo na kolote, česen ali čebulo na drobno narežemo. Vodno krešo, krompir, olje, jabolčni kis, čebulo, sol in poper dobro premešamo.

Juha

Potrebujemo: 1 čebulo, 3 žlice masla, 40 dag vodne kreše, 1 l zelenjavne juhe, 1 žlico moke, 1 dl kisle smetane, zlate kroglice ali kruh, narezan na kocke, sol in poper po okusu.

Priprava: Vodno krešo operemo in jo drobno narežemo. Čebulo na drobno sesekljamo in jo prepražimo na maslu. Dodamo polovico narezane vodne kreše in moko. To kratko pražimo, nato zalijemo z zelenjavno juho. Juho kuhamo na malem ognju, vmes primešamo kisló smetano in preostalo narezano vodno krešo. Na koncu juhi dodamo še zlate kroglice ali na kocke narezan in prepražen kruh.

Kopel za utrujene noge in roke

Kopel pripravimo tako, da na 1 liter vode damo pest drobno narezane vodne kreše.

Pozor: Če čutimo, da prevelika količina vodne kreše draži ledvice in mehur, jo prenehamo uživati!

Banane presenečenja

Besedilo in fotografija: Petra Mekiš, Tea Pucer - T'šica, Živa Novak (RJS Izola)

Sestavine: banane (1 za 2 osebi), majhne sladkorne penice, čokolada

Potrebščine: nož, aluminijasta folija, menažka, lopata

Čas priprave: po občutku

Rok je spreten taborniški kuhar:
Banane najlažje vzamemo iz žerjavice z lopato!

Banano prerežemo po dolgem, da dobimo dve polovici. Notranji del sredice banane izrežemo ven in damo v menažko. V vdolbino, ki je nastala v banani, izmenično polagamo penice in koščke čokolade.

Ko obe polovici takole nadevamo, ju zložimo skupaj in zavijemo v aluminijasto folijo. Ko tako naredimo z vsemi bananami, jih položimo v žerjavico. Koščkom banane, ki smo jih zbirali v menažki, dodamo koščke čokolade in penice. Menažko prekrijemo z alu folijo in položimo v žerjavico. Vsebina te menažke je pojedina za vodnike.

Popostrimo kuhanje: Banane presenečenja lahko uporabimo tudi za povezovanje članov v vodu, tako da vodnik določi pare, ki si bodo skupaj delili sladico. Pri določanju parov se lahko osredotočimo na otroke, ki se običajno ne družijo in jih tako spodbudimo h komunikaciji.

Recept so nam poslane izolske tabornice, ki so si s tem prislužile naziv taborniških kuharskih mojstric. Kaj pa v tvojem rodu, se na ognjišču kuha kaj slastnega? Pošlji nam recept in fotografije priprave jedi na revija.tabor@taborniki.si in postani tudi ti kuharski mojster!

Zastrupitve s plini

Besedilo in fotografija: Jure Ausec - Bajs

Tokrat bomo nekaj besed namenili zastrupitvi s plini, kjer prednjači ogljikov monoksid (CO). Takšne zastrupitve so aktualne predvsem v zimskem času zaradi neustreznih ogrevalnih naprav, pa tudi v raznih kočah z agregati smo taborniki že imeli težave.

Ogljikov monoksid (CO) je brezbarven plin brez vonja in okusa, zato ga s čutili ne moremo zaznati. Ker je človeškemu telesu zelo škodljiv, bi mu morali tudi v vsakdanjem življenju nameniti nekaj pozornosti. CO nastaja pri nepopolnem zgorevanju snovi, ki vsebujejo ogljik, npr. v pečeh, ki prejemaajo premalo kisika in v izpušnih plinih motorjev z notranjim izgorevanjem (avtomobili, agregati). Ker se CO v krvi veže na hemoglobin, s tem onemogoča vezavo kisiku in transport kisika do celic postane omejen. Zaradi **pomanjkanja kisika v krvi** se pojavijo znaki, ki so podobni znakom pri drugih vrstah zastrupitev: glavobol, slabost, bruhanje, omotica, utrujenost. Če je koncentracija CO v zraku visoka (npr. pri vdihavanju dima iz peči), lahko do zastrupitve pride v zelo kratkem času in se opisani simptomi sploh še ne izrazijo. Ob zastrupitvi nastopi nezavest, kar stanje drastično poslabša, saj se oboleli ne more umakniti na svež zrak in zgolj stopnjuje resnost zastrupitve. To je tudi glavni razlog za primere smrti zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom.

Kako ukrepamo?

Vse, kar lahko storimo, je, da **obolelega čim prej premestimo na svež zrak**. Tako se bo CO v krvi

postopoma spet nadomeščal s kisikom. Če smo prizadeti sami, se včasih niti ne zavedamo možnosti zastrupitve, dokler ni že prepozno in se ne moremo več umakniti na varno. Zato je tu ključna preventiva, pozorno spremljanje okolice in prepoznavanje nevarnosti zastrupitve. Tako nikoli ne vžigamo avtomobila v zaprti garaži, med kurjenjem v peči poskrbimo, da je odprto okno in da v sobo priteka svež zrak, pri krušnih pečeh, kaminih in gašperčkih pazimo, da se v prostor ne kadi, hkrati pa poskrbimo za dotok svežega zraka. Pri vsakem sumu zastrupitve, tudi če se ne izrazijo vsi opisani simptomi, moramo nujno obiskati zdravnika! Če občutimo glavobol in omotico in v bližini ni neprizadetih očividcev, se do bolnišnice nikakor ne smemo odpraviti sami, temveč pokličemo reševalno vozilo.

Ker smo taborniki pogosto v objektih, ki se ogrevajo s pečmi na trda goriva ali za proizvodnjo elektrike uporabljajo agregate, vsem toplo priporočam, da kupijo **detektor ogljikovega monoksida**. Če na tehtnico postavimo 40 evrov in življenje, ni nobena taka naprava predraga. In ne samo v taborniških kočah, tudi doma vam detektor lahko reši življenje.

Sta samo utrujena ali sta 'zaspala' zaradi puščanja plinov iz peči?

Besedilo in predelava slike: Primož Kolman

Planet Uran

Uran je sedmi planet po oddaljenosti od Sonca. Po velikosti je takoj za Jupitrom in Saturnom, po masi pa ga prekaša le Neptun. Uran je prvi planet, ki so ga odkrili v sodobnem času. Odkril ga je William Herschel 13. marca 1781. Do takrat smo poznali le pet planetov: Merkur, Venero, Mars, Jupiter in Saturn. Za odkritje Urana je bil namreč potreben teleskop (ali vsaj daljnogled), ki pa ga v starem in srednjem veku še niso poznali. Odkritju teleskopa je kmalu sledilo kar nekaj astronomskih odkritij. Poleg Urana so odkrili tudi planet Neptun in da ima Jupiter lune, medtem ko je za odkritje Plutona bila potrebna fotografija, ki se je v sodobnem smislu razvila šele v devetnajstem stoletju.

Planet Uran je plinski velikan, ki je svoje ime dobil po grškem bogu neba in je po grški mitologiji predstavljal nebesa, polna svetlobe Sonca in moči Marsa. Planet Uran smo z vesoljsko sondo obiskali le enkrat. To je bil Voyager 2, ki so ga izstrelili leta 1977, planet pa je dosegel 24. januarja 1986 in tam "vzel zalet" za obisk naslednjega planeta Neptuna.

Uran potrebuje 84 let, da pride okoli Sonca, pri tem pa je popolnoma "prevrnjen". Njegova os je nagnjena kar za 90 stopinj, kar pomeni, da enkrat s severnim, drugič z južnim polom gleda proti Soncu. Ko je Voyager 2 letel mimo, je bil k Soncu obrnjen njegov južni pol, leta 2007 pa je bil k Soncu obrnjen njegov ekvator. Zakaj je planet "prevrnjen", ni znano. Ena od teorij pravi, da se je dolgo nazaj vanj zaletel kak drug planet in ga prevrnil.

Tudi Uran ima obroče. Ti obroči sicer niso tako očitni kot pri Saturnu, a so tam. Odkrili so jih popolnoma naključno, ko so z letečega observatorija marca 1977 opazovali Uranovo prekritje neke zvezde, s pomočjo katere bi preučevali Uranovo ozračje. Na presenečenje prisotnih je zvezda za kratek čas petkrat izgubila in sicer pred in po prehodu planeta preko zvezde, kar je očitno kazalo na prisotnost obročev. Po mimoletu Voyagerja 2 in s slik Hubblovega vesoljskega teleskopa danes vemo, da ima Uran 15 obročev.

Za opazovanje Urana zadostuje že daljnogled ali manjši teleskop. Najlažje ga najdemo s pomočjo Lune, ki gre vsak mesec mimo njega. Tudi Uran se, podobno kot Sonce, Luna in vsi ostali planeti, drži ekliptike - skratka vsi krožijo okoli Sonca približno v isti ravnini. 22. novembra tako lahko poskusite

poiskati Uran v bližini Lune. Uran je modrikaste barve in za razliko od zvezd ne utripa (ali vsaj manj utripa).

4. decembra Lunin zadnji krajec sreča planet Jupiter. Z daljnogledom odkrijte Jupitrove satelite!

S pomočjo Lune lahko 22. novembra poiščemo Uran v ozvezdju Ribí. Okoli 22. ure zvečer bo Luna prekrila eno izmed zvezd tega ozvezdja - gre za dvojno zvezdo.

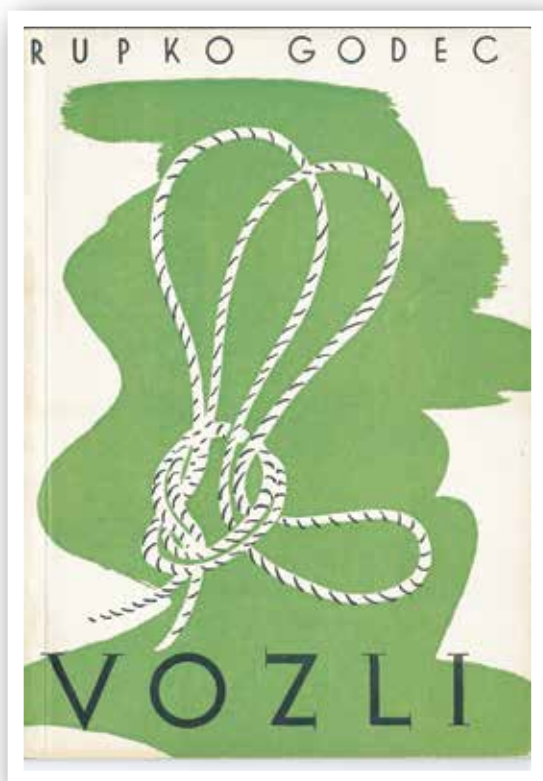
Taborniška skrinja

Prva gradiva o vozlih in šotorih

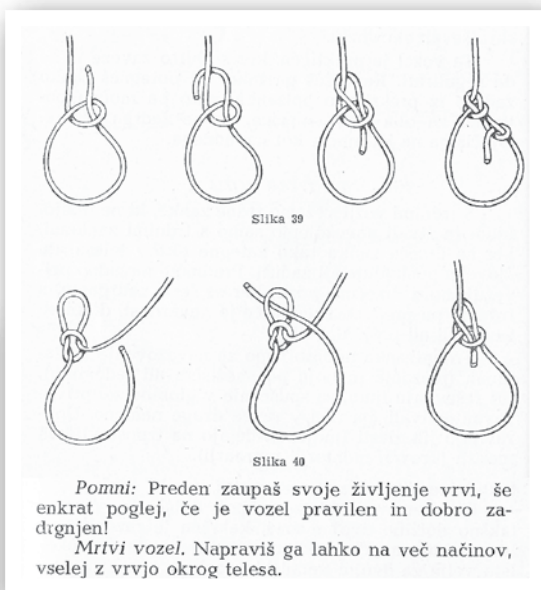
Zbral: Miha Bejek, slike: arhiv ZTS

V taborniški knjižnici na sedežu Zveze tabornikov Slovenije lahko med brskanjem po knjigah vsakič naletimo na kakšen biser. Tokrat smo prah obrisali z dveh temeljnih priročnikov Vozli in Šotori, ki ju je pred več kot 60 leti napisal danes že 90-letni Rupko Godec, sicer tudi član odbora, ki je leta 1951 poskrbel za ustanovitev Združenja tabornikov Slovenije.

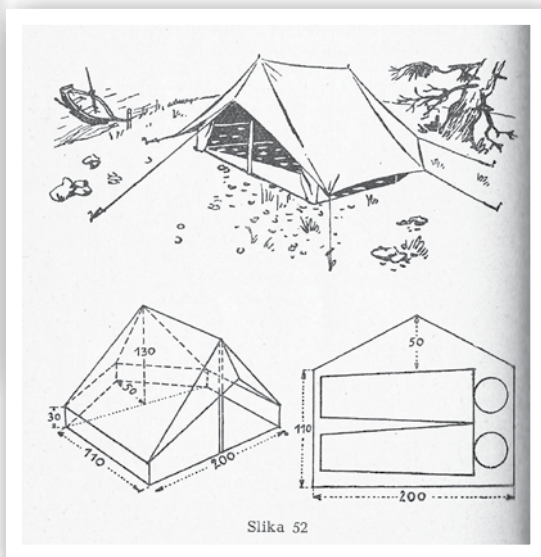
Kot smo zapisali že v oktobrskem Taboru v članku o Rupku Godcu, sta bila priročnika prvi sistematični deli na temo vozlov in šotorov. Poleg opisov vozlov, načina vezave, njihove uporabnosti, pregleda dostopnih šotorov tistega časa, navodil za postavljanje in celo izdelavo šotorov ter njihovo impregnacijo, kar je avtor v veliki meri sam preizkusil, oba priročnika krasijo dovršene risbe Ančke Gošnik - Godec, ki so postavile visoka merila tudi za risbe vseh poznejših taborniških priročnikov.

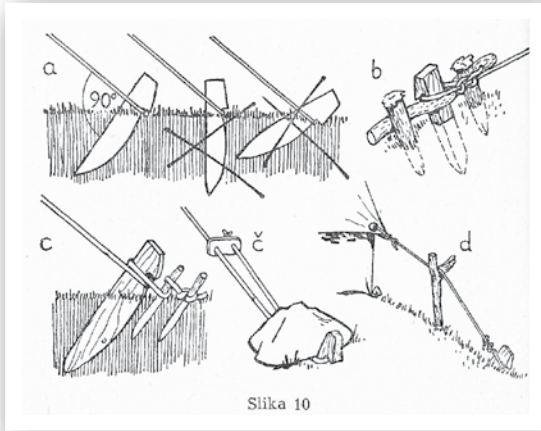
V drugi izdaji priročnika Vozli iz leta 1955 (prva izdaja je izšla 1952) je podrobno opisanih in z risbami predstavljenih preko 70 vozlov. Za mnoge vozle je prikazanih več načinov vezanja, tako kot za mrtvi vozlov na tej sliki.

V priročniku Šotori so podrobno opisani najpogostejši šotori, ki so jih uporabljali taborniki.

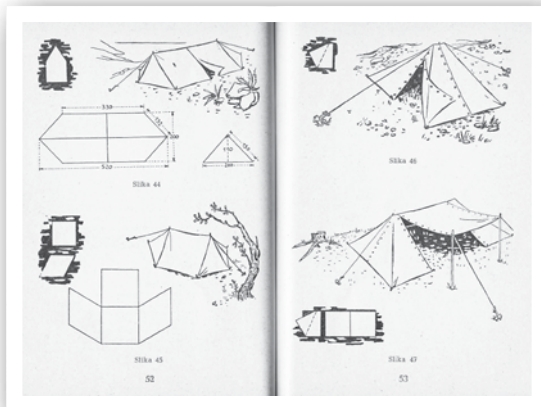

Sestavni deli šotorov, kot so palice, sleme, streha, vhod, vrvice, klini, ležišča idr., so opisani v duhu velike raznolikosti uporabe. Pri tem je velik poudarek na tem, kako lahko posamezen kos opreme taborniki izdelamo sami. Na sliki so prikazani različni načini sidranja šotora s klini, pri čemer hitro opazimo, da so na slikah prikazani leseni klini.

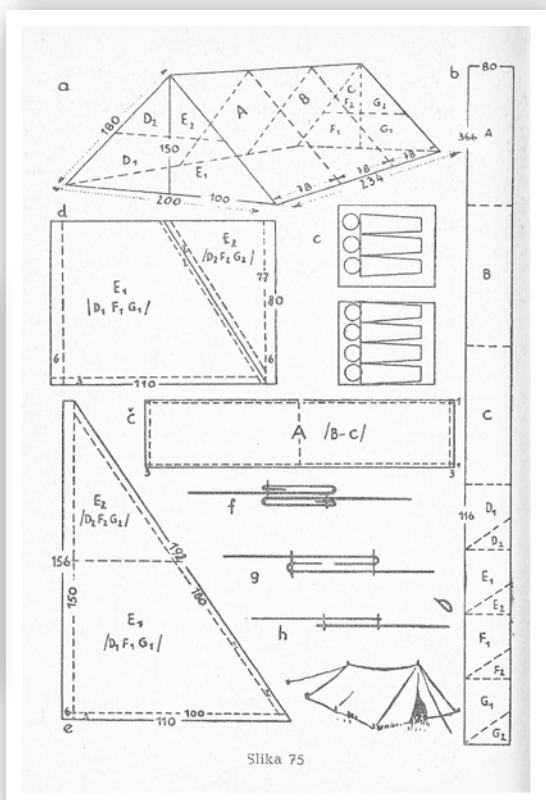
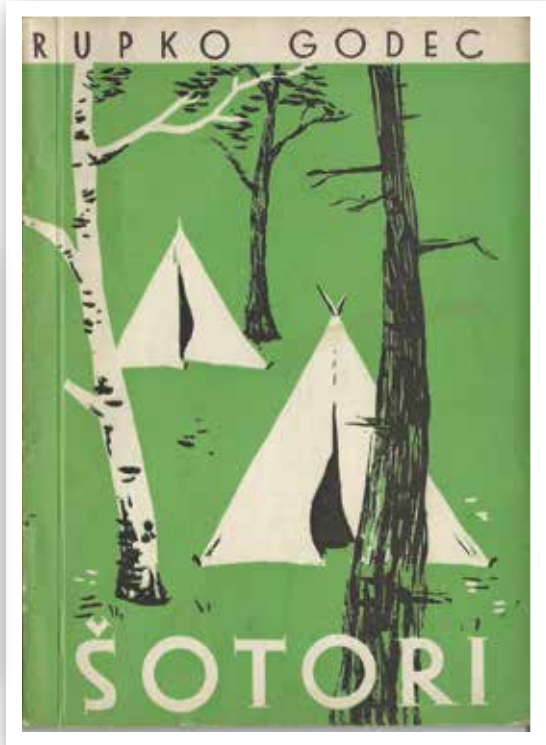

Slika 10

Velik del priročnika o šotorih obsega del o šotorkah in njihovi uporabi. Medtem ko danes taborniki uporabljamo le kvadratne šotorkе, je tu opisanih več tipov šotork in njihove uporabe. Na Sliki 44 je prikazan šotor iz štirih šotork ameriškega tipa, na Sliki 45 šotor iz dveh kvadratnih šotork in dveh šotork v obliki romba, na Sliki 46 je italijanski šotor iz štirih italijanskih šotork nepravilne oblike, na Sliki 47 pa je razširitev italijanskega šotora z dvema kvadratnima šotorkama.

Na koncu priročnika o šotorih je podan tudi načrt za izdelavo šotora za 3-4 osebe ter navodila za najbolj učinkovit razrez bale blaga širine 80 cm.

Slika 75

Taborništvo - mesto za vsako(gar)

Ženske v skavtskih organizacijah

Besedilo: Nina Kušar

V začetku oktobra je britanska skavtska organizacija na vodilno mesto, primerljivo s starešino Zveze tabornikov Slovenije, imenovala žensko. O pomembnem mejniku za razmeroma konzervativno otoško organizacijo so poročali nekateri največji britanski mediji. Ann Limb, upokojena javna uslužbenka in učiteljica, je prevzela vodenje največje evropske nacionalne skavtske organizacije, ki se približuje pol milijona članov. Ena od prednostnih usmeritev njenega delovanja bo vključevanje deklic in žensk v vse starostne skupine.

Na prosto mesto za priključitev organizaciji trenutno čaka približno 40.000 mladih Britank in Britancev, a organizacija nima zadostnih zmogljivosti, predvsem kadrovskih. Primanjkuje torej usposobljenih odraslih vodij, ki bi tem mladim lahko nudili kakovosten program. Vprašanje je na dlani - lahko vrzel zapolnijo z učinkovitejšim vključevanjem žensk v vodstvene strukture?

Organizacija je med letoma 1976 in 1991 postopoma

odpirala vrata dekletom različnih starostnih skupin. V zadnjih desetih letih je število članic naraslo s 70.000 na skoraj 130.000, kar pa je še vedno manj kot tretjina vseh članov. Delež žensk v vodstvenih strukturah (trenutno nekaj manj kot 39.000) je nekoliko višji, malo nad tretjino.

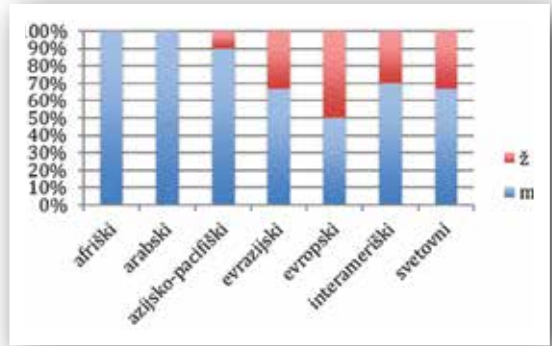
Do leta 2018 organizacija načrtuje vključitev dodatnih 18.000 odraslih vodij. Če bi želeli razmerje med spoloma uravnotežiti, bi morale biti vse ženske.

Vključenost deklic in žensk v skavtsko organizacijo skozi zgodovino

Leta 1907, ko je Robert Baden-Powell odvrigel prvo seme, iz katerega je vzklilo svetovno skavtsko gibanje, so bile družbene razmere tako v Evropi kot drugje po svetu precej drugačne od današnjih. V tistih razmerah je bilo skavtstvo razumljivo namenjeno izključno dečkom in tudi skavtski vodje so bili izključno moškega spola. Ko je njegova sestra Agnes leta 1910 ustanovila dekliško organizacijo, nekako ni bilo potrebe po mešanju spolov v eni ali drugi organizaciji. Ženske so bile v prvih letih in desetletjih tako v skavtski organizaciji vključene le v vzgojo najmlajših članov. Minilo je veliko let, v katerih je seveda prišlo tudi do pomembnih družbenih premikov, preden je Svetovna organizacija skavtskega gibanja (WOSM) sredi sedemdesetih let prejšnjega stoletja v svoj temeljni akt, t. i. ustavo, vključila določilo, da je skavtstvo "vzgojno gibanje za mlade brez [kakršnega koli] razlikovanja", kar je pomenilo, da je odtlej (lahko) enakovredno vključevalo in odgovarjalo na vzgojne potrebe obeh spolov, dečkov in deklic, fantov in deklet.

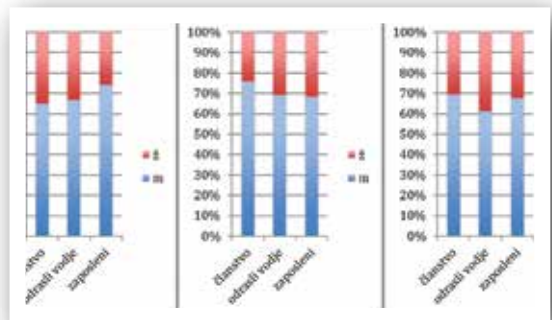
Spremembe se v praksi seveda niso zgodile čez noč in vključevanje deklic in žensk je steklo postopno, podobno kot ob BP-jevih začetkih še vedno v veliki mero pogojeno s širšimi družbenimi razmerami v posamezni državi, regiji in nasploh. Danes ima večina nacionalnih skavtskih organizacij mešano članstvo, ki je baza za mešano vodstvo.

Na svetovni ravni je za svetovni komite ženska prvič kandidirala leta 1993, Francozinja Jocelyne Gendrin je prebila led, postala prva ženska članica svetovnega komiteja, tri leta pozneje pa tudi njegova podpredsednica. Trenutno ima svetovni komite štiri, torej tretjino članic ženskega spola. Medtem ko na svetovni ravni še ni bilo ženske predsednice, je trenutno na ravni regij le ena, delež žensk v regijskih komitejih pa je tak:

Slika 1: Delež žensk in moških v regijskih skavtskih komitejih v letu 2015

Podatki takole na hitro morda zbujejo skrb, a ob pogledu na celotno članstvo organizacije ugotovimo, da je približno tretjinski delež žensk na vodstvenih položajih pravzaprav realen odsev članstva. Podatki zadnjega cenusa članstva s konca leta 2013 namreč kažejo naslednja razmerja med spoloma na svetovni ravni in na evropski ravni (vključujoč oziroma izključujoč evropske organizacije SAGNO, ki imajo žensko članstvo registrirano v WAGGGS):

Slika 2: Delež žensk in moških na svetovni ravni; na svetovni ravni vključujoč organizacije SAGNO; izključujoč organizacije SAGNO

Kljub temu, da deleži v evropski regiji niso bistveno drugačni kot na svetovni ravni, na bolj učinkovito vključevanje žensk v vodstvene strukture kaže dejstvo, da je delež pri odraslih višji od deleža pri celotnem članstvu.

Organizacije SAGNO (Scout and Guide National Organizations) so tiste, ki so članice tako WOSM kot WAGGGS. Oblikovanje novih tovrstnih organizacij že več kot dve desetletji ni več mogoče, ostajajo pa tiste, ki so bile ustanovljene pred sprejetjem novih pravil.

Nekatere vse svoje člane registrirajo v obe organizaciji, nekatere pa se kljub izvajanju skupnega (koedukacijskega) programa odločijo za administrativno ločitev ter moške člane registrirajo v WOSM, ženske pa v WAGGGS.

Foto: Osebni arhiv VH

Politična tema nepolitične organizacije

Vključevanje deklic in žensk je vedno znova tudi pomembna (politična) tema regijskih in svetovnih konferenc. Na zadnji svetovni konferenci, ki je avgusta 2014 potekala v Sloveniji, je bilo vprašanje enake vključenosti obeh spolov v vodstvenih strukturah ponovno vključeno v triletni načrt dela. To priča o tem, da nacionalne organizacije priznavajo, da je na tem področju moč storiti več in bolje.

Eden od pokazateljev stanja duha v organizaciji je bilo med drugim tudi dejstvo, da je ženska kandidatka praktično pometla s konkurenco na volitvah za svetovni komite, a kljub temu ni bila izvoljena niti za podpredsednico, kaj šele predsednico komiteja. Ali je k temu bolj botroval njen spol ali njena starost, je seveda tehtno vprašanje, na vsak način pa jasno kaže na to, da (mlade) ženske članice komiteja na svetovni ravni še niso obravnavane enakovredno.

Organizacija se je temi enakosti med spoloma na svetovni ravni resneje posvetila na konferenci v Južni Afriki leta 1999, ko je obravnavala strateški dokument o deklicah in dečkih ter moških in ženskah v skavtski organizaciji. Ta je v naslednjem desetletju služil kot podlaga za številne dodatne študije, izdelavo

Vsak od nas prispeva svoj delček k poslanstvu skavtstva - ustvarjanju boljšega sveta: svoje sporočilo, svoj glas, ozadje, prepričanja in osebnost. Sama imam priložnost služiti kot članica evropskega komiteja. To počnem kot prostovoljka, hkrati pa sem srečna, zaposlena mama treh otrok. Tudi kot mlada mamica želim prevzeti odgovornost, nekaj svojega časa nameniti družbi in tako ustvarjati boljši svet.

V skavtstvu je res mesto za vsakogar. Med svojim mandatom sem bila noseča s tretjim otrokom. Ostali člani komiteja in zaposleni v evropski regiji so me ves čas podpirali. Po rojstvu so včasih celo pomagali skrbeti za dojenčka. Ves čas sem čutila podporo - v mojih vlogah ženske vodje, mlade mame ali pa preprosto mene kot Chip.

Moje volja in energija za delo v skavtski organizaciji izhajata iz hvaležnosti, da imam možnost biti prostovoljka, da imam podporo, da to delam na način, kot najbolje zmorem, z vsemi izzivi, ki jih lahko spremenim v priložnosti.

Veerle Haverhals - Chip, članica evropskega skavtskega komiteja

priporočkov za delo in druge aktivnosti, ki naj bi pripomogle k bolj učinkovitemu vključevanju deklic v program in žensk v vodenje organizacije.

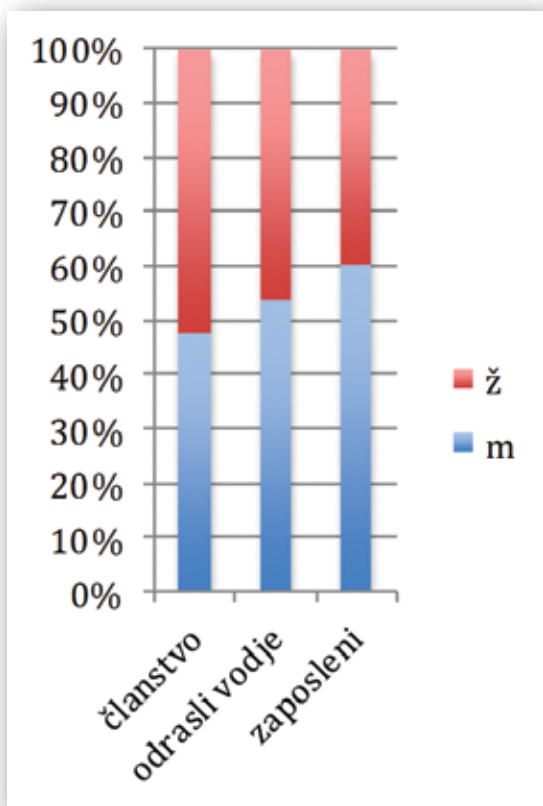
Kot je zapisano že v uvodu omenjenega dokumenta, dejstvo, da je organizacija "odprta" obema spoloma, ne pomeni, da njen program ustreza vzgojnim potrebam obeh spolov ter da so člani v mešanem okolju spontano sposobni delati skupaj v duhu enakih možnosti in sodelovanja. Omenja tudi pomembno vlogo že omenjenih družbenih razmer, ki so in še vedno vplivajo na proces vključevanja, ter nacionalnim organizacijam ne vsiljuje odločitve o tem, kakšno stališče bodo zavzele glede mešanega članstva.

Nova vodja britanske skavtske organizacije, Ann Limb.
Foto: The Scout Association

V Sloveniji

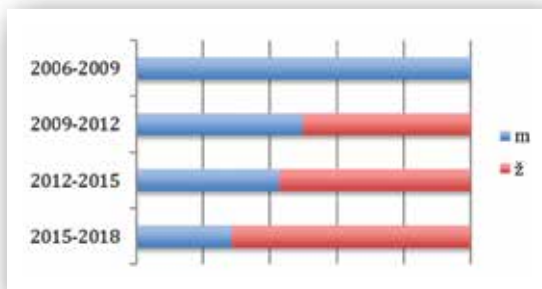
Podatki istega cenusa za Slovenijo kažejo precej drugačno sliko od tiste na regijski in svetovni ravni. Primerjava celotnega članstva se malenkostno celo nagiba v prid ženskemu spolu, a v nasprotju z evropsko regijo delež žensk med odraslimi vodjami pade. Gre za manjšo razliko v deležih, ki ji v praksi le stežka pripišemo večji pomen, saj je delitev še vedno skoraj uravnotežena.

Slika 3: Delež žensk in moških v Zvezi tabornikov Slovenije v letu 2013

Z vidika uravnoteženosti med spoloma je bolj zanimiv pogled na vodstvene strukture Zveze tabornikov Slovenije.

Gledano iz zgodovinske perspektive se vključevanju žensk v izvršni odbor in na mesto starešine ter tajnika zveze ni posvečalo pretirane pozornosti do povsem moško obarvanega IO v letih 2006-2009. Odtlej je bil na tem področju zavestno narejen pomemben premik. Postopoma se je tehtnica nagnila v prid ženskemu spolu (v grafu so prikazana razmerja, v katere je vključen tudi starešina ZTS, ki sicer ni član IO):

Slika 4: Delež žensk in moških v vodstveni strukturi ZTS med letoma 2006 in 2018

Večja zastopanost žensk v vodstvu organizacije na državni ravni doslej še ni pripeljala do tega, da bi ženska prevzela katero od vodilnih treh funkcij v organizaciji - v več kot 60-letni zgodovini še nismo imeli ženske načelnice, starešine ali vodje pisarne. Gotovo bo v prihodnjih letih prišlo tudi do tega, bo pa najverjetneje za to potrebna zavestna odločitev tistih, ki bodo imeli glavno besedo pri iskanju novih kandidatov za volitve ZTS.

Čeprav se zdi, da je brada pogoj za načelnika in starešino Zveze tabornikov Slovenije, to še zdaleč ni res. Zdaj je pravi trenutek, da dekleta zasedejo ti mesti, polno so zasedle izvršni odbor in zakaj ne bi postale še načelnica in starešina?

Domen Uršič - Medo, načelnik ZTS

Je Zveza tabornikov Slovenije torej pripravljena, da po zgledu pregovorno konzervativne britanske organizacije, ki je ta korak naredila prejšnji mesec, že v naslednjem mandatu vodenje organizacije zaupa usposobljenim rokam ene od predstavnic ženskega spola? Na odgovor bomo sicer morali počakati še približno dve leti, vsi skupaj pa lahko do takrat ustvarjamo okolje, v katerem bo morebitna kandidatka (ali več njih) čutila zadostno podporo za ta korak.

Foto: Pija Šarko

○ Evah v skavtskem gibanju

Besedilo: Tea Derguti, fotografija: Maruša Ferjančič

Evo Bolho sem ujela med rodovim posvetom, brez oklevanja je privolila v intervju in že sva z našo mednarodno delegatko spregovorili o ženskih vodjah v taborništvu. Vse pa se je pričelo z novičko iz Velike Britanije.

Kaj porečeš ob novici, da je skavtska organizacija Združenega kraljestva prvič v stotih letih delovanja dobila žensko vodjo?

Krasna novica! Lepo je slišati, da ženske v taborništvu prevzemajo vodilne vloge. Sicer pa imamo v Svetovnem skavtskem komiteju kot tudi v IO ZTS kar nekaj žensk. Nenazadnje je treba omeniti, da je Svetovni skavtski komite že imel temnopolto predsednico, Marie-Louise Correa med 2002 in 2005.

Raznospolni vodi - ali to pri nas in v svetu obstaja?

Obstajajo, še več - na Svetovni skavtski konferenci v Južni Afriki 1999 je bil sprejet celo dokument Fantje,

dekleta, moški, ženske znotraj skavtskega gibanja, ki spodbuja nacionalne skavtske organizacije k enakovrednosti obeh spolov in k izvajanju programov, ki bodo primerni tako za fante kot dekleta.

Se ti zdi, da smo si taborniške vodje podobne pri načinih vodenja, dela z ekipo? Ali načelnik deluje drugače kot načelnica?

Prav gotovo delujemo drugače, ampak to ni odvisno samo od spola, temveč tudi od človeka samega. Sama sem odlično delala tako z moškimi kot ženskami. Se mi zdi, da je največ odvisno od kemije v ekipi.

Preverila sem sestavo vodstev rodov, ki imajo te informacije dostopne na svojih spletnih straneh (47 od skupno 73 rodov) in ugotovila, da je ženskih starešin 14, načelnic pa je skoraj polovica, 22. Si pričakovala takšen rezultat?

Rezultat me niti ne preseneča, sem pa prepričana, da bomo čez nekaj let imeli podoben rezultat kot pri načelnikih tudi pri starešinah. Zanimivo bi bilo videti tudi rezultate pri vodnikih. Vsaj v našem rodu je tri četrtine vodnikov deklet, fantje so v manjšini.

Tudi ti si taborniška vodja in sicer si bila marca izvoljena za načelnico ZTS za mednarodno dejavnost. Kako si zadovoljna s svojim dosedanjim delom in kakšno je ekipno vzdušje po osmih mesecih zagnanega dela?

Izvršni odbor ZTS je moral v prvih nekaj mesecih streti najtrši orel, to je ureditev finančnega stanja. Šele zdaj, ko je to za nami, se bomo lahko začeli v celoti posvečati tudi našim programom. Na mojem področju je morda viden najmanjši napredek, ker se ukvarjam predvsem s taborniško mednarodno politiko, ki pa se večine tabornikov dotakne le posredno. Zadnjih osem mesecev je bilo tako zelo pestrih, poskušam žonglirati med delom v rodu, na ZTS, svojim zasebnim življenjem, službo in faksom. Včasih ni najlažje, ampak je vse poplačano, ko vidiš sadove svojega dela.

Katere mednarodne tabore bi se splačalo obiskati, jih še posebej priporočaš?

Priporočila bi vse, katerokoli mednarodno akcijo. Ali je to Roverway, MOOT, Jamboree, nacionalni skavtski tabori ali rodovi izleti v tujino. Vsak tabornik mora vsaj enkrat v življenju izkusiti tudi mednarodno taborništvo, saj se šele takrat zaveš, da je vsak izmed nas le en košček v nenormalno pisanem mozaiku svetovnega skavtstva.

Mednarodne izkušnje si nabirala, poleg številnih potovanj, tudi kot slovenska delegatka na lanskoletni svetovni skavtski konferenci. Kaj je tisto, kar te žene naprej, da si vedno bolj vpeta v taborniško organizacijo?

Evropska skavtska konferenca v Berlinu 2013 in Svetovna skavtska konferenca lani sta bili zelo zanimivi izkušnji. Poleg tega, da smo na številnih delavnicah, okroglih mizah in predavanjih sestavljali program in smernice skavtskega gibanja v naslednjih nekaj letih, smo na obeh dogodkih volili tudi naše predstavnike v Evropskem skavtskem komiteju in Svetovnem skavtskem komiteju. In tukaj imam gotovo najbolj grenko izkušnjo, saj se ob lobiranju zaveš, da je lahko

tudi skavtska politika zelo grda. V takih trenutkih je moja največja motivacija moje delo v rodu in vodu. Taborništvo v svoji najbolj osnovni obliki, kjer je tvoj edini cilj skupaj z gručico nadobudnih tabornikov narediti boljši svet.

“

Ne samo, da se skušamo osredotočiti samo na enakovrednost med spoloma, ampak tudi na kulturno raznolikost, na ranljive skupine, njihovo vključevanje in medsebojno učenje.

Ste se na svetovni skavtski konferenci kaj pogovarjali o spolni enakopravnosti v skavtskem gibanju?

Ta tema je bila v ospredju na konferencah 1996 in 1999. Zadnje čase pa je v skavtstvu poudarek na raznolikosti (diversity), kar je tudi ena od strateških prioritet tega triletja, sprejetih na konferenci v Sloveniji. Kar pomeni, da smo naredili še en korak naprej. Ne samo, da se skušamo osredotočiti samo na enakovrednost med spoloma, ampak tudi na kulturno raznolikost, na ranljive skupine, njihovo vključevanje in medsebojno učenje.

Tvoje strokovno polje je arheologija, kako je pa tam z zastopnostjo spolov?

V mojem letniku na Oddelku za arheologijo je bilo več deklet kot fantov, do konca študija pa se je številka malo uravnala. Marsikdo namreč ugotovi, da naporno fizično delo na terenu ni zanj. In tudi kasneje, ko sem delala kot študentka na nekaj arheoloških terenih, smo bili moški in ženske precej enakovredno zastopani.

Ali nas lahko z vodom povabiš na kakšno zanimivo arheološko popotovanje?

V Sloveniji imamo veliko število zelo zanimivih arheoloških najdišč. To je posledica tega, da je bilo naše območje skozi celotno zgodovino prehodno območje za številna ljudstva, od koliščarjev, Rimljanov do Slovanov, Keltov itn. Če pa se potikate po Ljubljani, lepo vabljeni v Mestni muzej Ljubljana ali Plečnikovo hišo, kjer me boste najverjetneje srečali za trgovskim pultom. In če boste imeli srečo, vas bom sama popeljala po naših razstavah.

Razvojni cilj prispeva k večji angažiranosti prostovoljcev

Besedilo: Puggy, fotografija: SiNi

Tokrat bo v kadrovskem prispevku govora o tem, kako lahko oblikujemo razvojne cilje in v ta proces vključimo večji del rodu.

V poletni številki revije Tabor smo predstavili idejo, da namesto da iščemo človeka za opravljanje določene funkcije v rodu, poiščemo tista dela, ki jih prostovoljec želi opravljati. Za željo se skriva zadovoljstvo pri opravljanju teh del, to pa je pri tabornikih in tudi nasploh v življenju zelo pomembno. Poleg tega prostovoljci v delo vključujejo obstoječa znanja ter spretnosti in hkrati pridobivajo nova ter dobijo občutek pomembnosti. Z vidika prostovoljcev se tak pristop sliši super. Z vidika obstoječe delitve funkcij in del pa se pojavlja vprašanje, kako naloge razdelimo med več oseb.

Razvojni cilj

Ker so naloge sedaj zelo pripisane funkcijam in je to postalo samoumevno, je potrebno najprej narediti **popis vseh del**. Tako nam bo postalo jasno, kaj kdo dela (in morda tudi česa ne in bi moral). Pri tem si lahko pomagamo z obstoječimi karticami Učinkovito delovanje rodove uprave. Ko imamo napravljen ta popis v rodovi upravi (ter širše), raziščemo, kakšen razvojni cilj si želimo zastaviti za naslednje taborniško leto.

Pri tem razvojni cilj ni npr. izvajanje taborniškega programa v smislu načrtovanja dejavnosti, pač pa cilj, ki bo ta program obogatil. To je lahko razvoj programskih dejavnosti za PP klub, s katerimi bomo dosegli bolj kvalitetno preživljanje prostega časa mladih v tej starosti in s tem povečali prepoznavnost prispevka taborništva v lokalnem okolju.

Pomembno je, da zberemo večje število idej, jih skupaj analiziramo, razporedimo po prioriteti in se **skupaj odločimo**, katera bo tista, ki jo bomo izvedli. Napravimo še nabor del in nalog za doseg tega razvojnega cilja in združimo ta nabor del in nalog s tistim, ki smo ga oblikovali predhodno.

Primerjava pokaže, da tudi obstoječe naloge dobijo drugačen, bolj usmerjen pomen, hkrati pa v uresničevanje razvojnega cilja lahko vključimo večje

število članov, tudi mlajše od PP. Tako si za doseganje razvojnih ciljev prizadeva večji del rodu, čuti se večja povezanost in lastništvo nad ciljem.

To seveda ne pomeni, da v rodu nimamo več načelnika ali starešine (ki sta določena po zakonu in enotnih načelih delovanja), pač pa se naloge, ki so jih člani rodove uprave do sedaj opravljali po načelu hočeš nočeš lahko porazdeli na način: "To lahko opravi jaz, ker znam ali ker bi se to rad naučil." V slednjem primeru vajenec dobi svojega mentorja, ki mu pri tem lahko pomaga. Na tak način zemljevide obstoječih znanj dopolnjujemo in nudimo priložnost za osebno napredovanje. To pa je eden od bolj pomembnih ciljev prostovoljskega udejstvovanja v taborniški organizaciji.

Davčno potrjevanje računov

Z 2. januarjem 2016 bo potrebno davčno potrditi vsak izdan gotovinski račun. Do 31. decembra 2017 bomo imeli za potrjevanje dve možnosti - preko davčne blagajne s sprotnim potrjevanjem ali z uporabo vezane knjige računov in naknadnim potrjevanjem. Priporočila za ravnanje si preberite na Stenčasu pod zavihkom Za vodstvo - Uporabno.

Taborniki sodelujemo z oddajo Male sive celice

V tej sezoni oddaje Male sive celice na TV Slovenija boste pogosto slišali tudi za tabornike. ZTS bo namreč v sodelovanju z RKV Postojna, RMT Ljubljana in RAJ Cerkljano tri tričlanske ekipe ob koncu sezone nagradila z udeležbo na 10-dnevnem taborjenju!

Promotorji zdravja med mladimi

V okviru projekta Za zdravje mladih, v katerem sodelujemo tudi taborniki, je oktobra potekalo usposabljanje za trenerje ZZM. Ti so v začetku novembra že pričeli z usposabljanjem promotorjev zdravja. V projekt je aktivno vključenih okoli 25 tabornikov, ki so se seznanili s strokovnimi podlagami na področju promocije zdravega življenjskega sloga. **10. novembra** je v kavarni hotela Slon v Ljubljani potekal tudi posvet Zdravje mladih v Sloveniji. Več informacij o projektu najdeš na www.zazdravjemladih.si.

Razpis za soorganizatorja ROT-a 2016

Si v rodu želite novih izzivov, pa ne veste, kje jih poiskati? Komisija za program za mlade ZTS je izdala razpis za soorganizatorja Republiškega orientacijskega tekmovanja 2016. Razpis se nahaja na Stenčasu, rok za oddajo vloge pa je **15. december**.

Sodeluj pri pripravi MČ in GG programa!

Komisija za program ZTS (KOPR) vabi zainteresirane tabornice in tabornike, da se pridružijo Komisiji za MČ in/ali Komisiji za GG. Komisiji bosta samostojno postavili dolgoročne cilje delovanja. Podrobnejši opis načrtovanega dela si lahko ogledate na Stenčasu.

Komisija PP je medtem že pričela z delom - oblikujejo nov PP program in začetki izgledajo zelo obetavno. Čas je, da se tudi komisiji MČ in GG sestaneta in pričneta z akcijo! Zato se hitro zberimo in se dobimo na prvem srečanju, ki bo **11. novembra 2015 ob 18h v prostorih ZTS** (Einspielerjeva 6, Ljubljana). Do **10. novembra 2015** se prijavite načelnici za program ZTS na nina.kapelj@taborniki.si.

“Nazaj h koreninam” je geslo, ki ga je te dni slišati od vsepovsod. Tudi na ZTS so nekoč že delovale zelo močne komisije za MČ in GG - in zdaj bodo spet, skupaj z vami!

Trenerji promotorjev zdravja. Foto: Miedved

Vključevanje v prihodnost

Besedilo: Mojca Galun, fotografija: Matic Pandel

Preden je Madžarska prvič zaprla svoje meje, ni nihče razmišljal, kako neprijazno državo imamo do prosilcev za azil (lani smo odobrili 11,4 odstotka prejetih vlog). Še huje, leta 2014 smo bili ena redkih članic EU, ki je imela več izseljencev kot priseljencev (490 več izseljenih). Ko se bo prvi šok malo polegel in se bodo begunci nastanili, si resnično želim, da bomo sposobni pomoči pri njihovi integraciji v našo družbo.

Kot majhna punčka sem krepko občutila nezadovoljstvo priseljencev v Nemčiji. Nikakor nisem mogla razumeti, zakaj sem takrat dobila pljunek v glavo. Saj vendar nisem naredila ničesar. Premajhna sem bila, da bi lahko razumela njihovo vsakdanjo stisko, ker so se znašli v državi, ki jih ni sprejemala. Govorili so nemško, imeli so nemško državljanstvo, a vendar so vsi vedeli, da niso "naši". Po nenavadnem dogodku so me prijatelji odpeljali stran, češ kaj pa pričakuješ od "njih", izogni se jim. Povsem drugače pa so se nemški otroci vedli do moje prijateljice. A v čem je razlika? V Nemčijo se je preselila v začetku tretjega razreda, po mesecu dni je govorila tekoče nemško, v šoli je imela same lepe ocene. Z izjemo za odtenek temnejše polti ni izstopala. V javnosti je govorila samo nemško in njena mama je poskrbela, da nista nikjer izstopali. Ta družina je redek primer, njena sestra še zdaj skoraj nič ne razume slovensko, da je ne bi imeli za priseljenko, "saj veš, kakšni so oni".

Žal mi je, da je nisem na glas vprašala, kakšni so. Karlstadt (idilično mestece na Bavarskem, kjer smo z

družino pogosto preživeli počitnice) je zajel val zakritih ženskih obrazov in "neolikane" mladine. Moških nisem nikoli videla, verjetno so cele dneve garali, da so lahko preživeli svojo družino. Zanimivo, starejši Nemci nikoli niso rekli žal besede čez priseljence. Kadar se sedaj vračam, ni več tako. Moti jih vdor tuje kulture in nove navade, ki so jih prinesli s seboj, predvsem pa težave, ki jih neintegrirani priseljenci prinašajo v skupnost. Takrat nihče ni razmišljal o integraciji (Nemci so videli pridne in poceni delavce, priseljenci pa boljše življenje v urejeni državi), a se je še kako pokazalo, da bi morali.

Zato je čas, da v Sloveniji poskrbimo za integracijo zdaj. Ni se nam treba kaj dosti ozirati po Evropi, tudi pri nas je vse več priseljencev z drugačnim kulturnim ozadjem. Na tem področju se bomo morali zelo potruditi - staroselci in priseljenci. Le tako bomo lahko v prihodnje vsi uživali v prednostih, ki nam jih prinaša raznolikost, namesto da bi se v prvi vrsti gledali: "Od kod si pa ti?"

Tabornik je pripravljen pomagati

Besedilo: Živa Novljan v imenu vodstva ZTS

Val beguncev, ki so se zaradi težkih življenjskih pogojev odpravili iskat boljše življenje v Evropo, v vedno večji meri dosega tudi Slovenijo. Begunci prihajajo k nam zato, ker v Evropi vidijo edino možnost za svojo prihodnost in prihodnost svojih otrok. Če želimo, da bodo postali aktivni in spoštovani člani družbe, ki bodo prispevali k njenemu razvoju, moramo izpolniti njihova in naša pričakovanja glede vrednot, ki jih zagovarjamo tudi taborniki. Kot del svetovnega gibanja smo povezani z mladimi z vsega sveta. Iz krajev, od koder k nam prihajajo begunci, so tudi otroci in mladi, ki so vrstniki naših murnov, MČ-jev, GG-jev in PP-jev.

Pomembno je, da se zavedamo načel in vrednot, po katerih taborniki živimo. Vsakič se v težkih situacijah izkažemo z izjemno pripravljenostjo na pomoč, ki jo lahko tudi tokrat udejnavimo posredno (z zbiranjem oblačil, higienskih in drugih pripomočkov) ter neposredno (s prostovoljnim delom v nastanitvenih centrih).

Danes se moramo zavedati tudi nekaterih drugih naših vrednot - prijaznosti in predvsem spoštljivosti. Ljudje, ki prihajajo v naše kraje, prihajajo iz popolnoma drugačnega kulturnega okolja in družbenega stanja, kakršno je naše in smo ga vajeni. Strah pred nepoznanimi ljudmi je neutemeljen, kakršna koli sovražna dejanja v tem kontekstu pa so nesprejemljiva. Taborniški program za otroke in mlade ponuja eno od najboljših metod vključevanja ljudi v družbo, ne glede na vero, etnično pripadnost in ekonomski status. Truditi se moramo razumeti situacijo, v kateri smo se znašli vsi skupaj, in se iz nje vsak dan kaj novega naučiti.

Miha uabi: Taborniki se bomo osredotočali na delo z otroki beguncev, ki prihajajo k nam. Poskrbeti moramo zanje, da se bodo na poti počutili malce bolje. Ko bodo tu, jim moramo omogočiti vključevanje v prihodnost, ki jo bodo skupaj z nami gradili v našem okolju. Dajmo jim priložnost, da postanejo in ostanejo del našega sveta. In ker smo tudi mi lahko pri tem proaktivni, smo posebej za tabornike pripravili nekaj predlogov.

- Zbiramo otroške kape, šale, rokavice in nogavice v okviru akcije **Pripravljeni pomagati**. Več o tej akciji izveš na zadnji strani Tabora.
- V rodu se starejši člani, PP-ji in RR-i, **objektivno pogovorimo** o nastali situaciji, nato pa to prenesemo na mlajše člane. S tem preprečujemo širjenje souvažnih mnenj in spodbujamo spoštljiv odnos. Komisija za program za mlade bo v ta namen pripravila tudi nekaj vsebin, ki jih boste lahko vodniki MČ in GG uporabili na **vodovih srečanjih**.
- Tistim beguncem, ki bodo v Sloveniji ostali, **pomagajmo pri vključevanju v družbo**. S sprejetjem otrok in mladih v naše urste širimo strpnost in razumevanje ter jim omogočimo spodbudno okolje za njihov razvoj. Naša naloga je, da se pripravimo na ta proces vključevanja znotraj taborniške organizacije in da naše metode dela ponudimo tudi drugim organizacijam, vključno z državnimi institucijami (šole itn.), saj bomo skupaj uspešnejši.

Veliko denarja, malo muzike

Besedilo: Vodstvo RSV, fotografija: Matic Pandel

Taborniška tekmovanja so dragocena izkušnja. Imamo poplavo različnih tekmovanj, takšne ali drugačne vrste, udeležba narašča, cene za enodnevno ali nočno tekmovanje pa se večinoma gibljejo od 40 do 60 EUR na ekipo. Temu moramo prišteti še prevoz in tisto hrano, ki je tekmovanje ne zagotavlja, pa smo pri petčlanski ekipi hitro na štartnini, ki znaša 15 ali celo 20 EUR na osebo.

Kaj dobimo za ta denar? Izgubljam se po gozdu, iščemo "mine", rešujemo ranjence in bežimo pred strahovi. Za nagrado pred spanjem dobimo mastno Knorrovo juho. Valjanje kot sardine v telovadnici na koncu ostane kot najlepši spomin vseh zeleno-, modro- in oranžnorutkarjev. Take stvari so bistvo taborništva in nikakor jih ne bi želeli zamuditi. Prav zato je cena takih akcij morda pretirana.

MZT ekipi v sestavi RSV in RPK je uspelo izpeljati dvodnevno orientacijsko tekmovanje GG Race po ceni 25 EUR na ekipo. Vsi udeleženci so dobili tri obroke (dva topla), spali smo v toplih prostorih, najbolje uvrščeni so prejeli nagrade. Čeprav nismo dobili nobenih sponzorjev in se je tekmovanja udeležilo "le" 43 ekip, je bil finančni izid pozitiven.

Zakaj je to uspelo dvema rodovoma brez dolgoletnih izkušenj s takimi tekmovanji? Kam gredo vse štartnine, pobrane na ostalih tekmovanjih z udeležbo tudi do 100 ekip in z izključno sponzorskimi nagradami? Razumljivo je, da vsa tekmovanja nimajo enakih pogojev za izvedbo in so zato težko primerljiva, a dvomi o previsoki ceni vseeno ostajajo. Še posebej če ceno primerjamo z rodovim zimovanjem ali podobno večdnevno akcijo. Taka neskladja opaža tudi čedalje več staršev naših otrok.

Za ceno prostorov se lahko pogajamo ali pa izberemo cenejše, kvalitetno hrano lahko dobimo po nizki ceni, nagrade pa tako ali tako večinoma zagotovijo sponzorji. Kot pripadniki iste organizacije bi si pri tem želeli več transparentnosti. Želimo si, da bi bila finančna poročila tekmovanj javna, da bi bile cene najnižje možne in v duhu taborništva končna računica zgolj na pozitivni ničli. V primeru, da zaradi velikega števila ekip ostane večja količina denarja, vračanje tega kljub morebitnim birokratskim oviram ne bi smelo biti tabu. Seveda tudi brezglavo zapravljanje v primeru pozitivne računice v nobenem primeru ni sprejemljivo.

Enako si želimo tudi za vodniške in specialistične tečaje, ki jih v veliko primerih financirajo rodovi, ter mednarodne odprave na območni in zvezni ravni, kjer so v igri še večje vsote denarja. Za enako vsoto denarja, ki jo je potrebno odšteti za sedemdnevni specialistični tečaj, lahko v rodu izvedemo štirinajstdnevno taborjenje.

Verjetno večina izmed nas nima težav s plačilom trenutnih cen, a do tistih nekaj manj srečnih bi bilo pošteno, da se vrnemo k neprofitnosti. Naj bo naše plačilo za dobro organizirano akcijo, odpravo ali tečaj nasmeh na obrazih udeležencev in ne visoko stanje na računu.

Miha razmišlja in raziskuje: Finančno poročilo GG Race-a si lahko ogledate na rsu.rutka.net/GGrace-porocilo.xls.

Taborniška akademija

Besedilo: Zala Šmid, fotografija: Živa Novljan

V začetku oktobra je potekala čisto prva Taborniška akademija, dogodek, ki je v dveh dneh združil modularno izobraževanje in kolegij načelnika ZTS. Organizacijska ekipa se je zadeve lotila zelo premišljeno, pripravili so material, ki je bil prijeten za oko, in pomenljiva imena delavnic, ki so takoj pritegnila pozornost in narisala nasmeh na obraz ter spodbudila domišljijo.

Foto: Živa Novljan

Ko smo se tisto deževno soboto zbrali na dogovorjenem mestu, smo se najprej strinjali, da nam je izbrana lokacija v Postojni noro všeč (bravo, organizatorji), nato pa smo ugotovili, da se med sabo bolj kot ne tudi že poznamo - a smo vedno isti, a nas je tako malo?

O tem, kako je bilo, lahko na kratko rečem, da so bili moduli prijetni in večinoma dobro pripravljene, predvsem pa so bili primerni za mlajše PP-je oziroma tiste, ki še niso prav dolgo v vodstvih rodov in (še) ne sodelujejo na izobraževanjih v smislu vodniških tečajev, inštruktaže itn. Tisti, ki smo kako predavanje tu in tam že slišali ali pripravili, načeloma nismo izvedeli več novoga ali doživeli nekih hujših razodetij, medtem ko pa so glave mlajših udeležencev ob koncu dneva kar kipele od svežih podatkov in idej. Največje navdušenje je požel Sini z delavnico o igrah, saj se vsi radi igramo in ker nas je prisilil, da smo vklopili svojo ustvarjalno plat. Izredno pohvaljeno je bilo tudi predavanje na temo GG pustolovščine, motivacije in pa Taborniško in osebno, prosim. Udeleženci so pri teh kreativnih srečanjih večinoma dobili občutek, da so se naučili nekaj novega, kar bodo lahko uporabili v praksi.

Od tistih, recimo bolj resnih modulov, kot npr.

Show me the money in Črni fond na temo financ ter razpisov, so nekateri pričakovali nekaj povsem drugega, predvsem pa niso bili čisto prepričani, če bodo znali slišano pretvoriti v prakso. Tisti, ki so prisostvovali modulom zunanjih predavateljev, recimo Klasična povišica, kjer naj bi bilo govora o motivaciji PP, so bili majčkeno razočarani. Ugotovili so, da netaborniki ne znajo vedno dobro predati znanja tabornikom, saj ne poznajo naše strukture in primerov naše prakse. Vseeno so se vsi strinjali, da so bili moduli zanimivi in da čas v Postojni nikakor ni bil vržen proč. Tisti, ki so se prijavili za pi****ijo, so bili dejavni še pozno v noč, kar kaže na super motivirano skupino tabornikov.

Izobraževanju, igranju in ustvarjanju je sledil resnejši del - kolegij načelnika, ki pa je tudi ta minil v dobrem vzdušju. Nič se ni vleko, izvedeli smo, da se lahko veselimo temeljnega dokumenta o duhovnosti ter, pozor, da ZTS svoj dolg obvladuje, da bomo precej pridobili z oddajo Gozdne šole in da bomo v kratkem vsi deležni koristil nove baze članstva. Prejeli smo odgovore na specifična vprašanja ter dobili občutek, da smo trenutno resnično na dobri poti. Pozdravljamo takšne dogodke, ki bodo, upajmo, preprečili že tradicionalno predolgo skupščine z grenkim priokusom.

Mednarodne akcije v letu 2016

Besedilo: Eva Bolha

S svetlobno hitrostjo se približuje leto 2016 in z njim poletje, ko je čas tudi za mednarodne akcije. Zato tokrat objavljamo seznam nekaj mednarodnih taborov, ki se bodo poleg Roverwaya dogajali v Evropi.

Central European Jamboree - Poljska

Kaj: srednjeevropski jamboree

Kdaj: 4.-14. avgust 2016

Kje: Wroclaw

Kdo: 14-17 let

Cena: 150 €

Več informacij: cej2016.pl

Brumjam - VB

Kaj: poletni tabor

Kdaj: 30. julij - 6. avgust 2016

Kje: Blackwell, bližina Birminghama

Kdo: 10,5-17 let

Cena: 256 €

Več informacij: www.brumjam.org

Roihu - Finska

Kaj: finski jamboree

Kdaj: 20.-28. julij 2016

Kje: tabor Evo na jugu Finske

Kdo: 12-22 let (GG in PP)

Cena: 220-240 €

Več informacij: roihu2016.fi/en

CAF16 - Danska

Kaj: poletni tabor

Kdaj: 10.-17. julij 2016

Kje: Sonder-Omme

Kdo: GG

Cena: 110 €

Več informacij: caf16.dk/en

Charnwood - VB

Kaj: poletni tabor

Kdaj: 30. julij - 6. avgust 2016

Kje: Leicester, Anglija

Kdo: 10-18 let

Cena: 235 €

Več informacij: charnwood.org

Nejc draži: Torej, kaj še čakate? Za več informacij pišite na eva.bolha@taborniki.si!

V kaj verjamem?

Besedilo: Puggy

Program Pridruži se - Join In Jamboree

Ko se rodimo, se zavedamo le svoje bližnje okolice, z odraščanjem pa nas začne zanimati, v kakšnem okolju živimo, kdo so drugi in kdo smo mi sami. Začnemo se ukvarjati z vprašanji, zakaj je svet za različne ljudi drugačen, krivičen, kaj se zgodi, ko človek umre, ali obstaja nekaj, česar s svojimi čutili ne moremo zaznati, ali obstaja Bog, kakšno je moje poslanstvo?

Vrata torii. Foto: Pija Šarko

Ljudje so se že v pradedavnini začeli spraševati o pojavih, ki si jih niso znali razložiti: o smrti, delovanju narave in veselja, toku življenja. Da bi si neznano pojasnili, so "okrivili" mnogotera bitja, ki so jim pripisovali nadnaravne moči (bogovi, duhovi, demoni, mitične pošasti). V želji po pridobitvi njihove naklonjenosti so začeli v njih verovati. Različne oblike verovanja so povzročile nastanek različnih religij. Te svojim vernikom ponujajo različne sisteme pojmov ter obredov, ki vplivajo na rabo simbolov, način prehrane, oblačila in različna praznovanja. Še posebej pomembni so obredi prehodov med različnimi življenjskimi obdobji (npr. iz mladosti v odraslost).

Skozi vrata torii v svetost

Japonska kultura je kljub visoki tehnološki razvitosti še kako prežeta z dvema glavnima religijama:

šintoizmom in budizmom. **Šintoizem** je starodavna animistična in politeistična religija. **Animistična** pomeni, da verniki verjamejo v duhove in druga nadnaravna bitja, ki naj bi živela v živalih, rastlinah, skalah, zvezdah in tudi v ljudeh. **Politeističnost** pomeni, da verniki verujejo v več božanstev, ki jih v tem primeru imenujejo Kami. So v vsem in vsakomer, zato jih lahko častijo kjer koli, vseeno pa obstajajo določeni kraji, ki so svetější od drugih. Na svetih mestih so Japonci zgradili vrata oziroma torii, vstop skozi njih pa simbolizira vstop v svetost. Za verujoče Japonce ni toliko pomembna prisotnost v svetišču, pač pa predvsem romanje do tja; ni pomemben cilj, temveč proces prihoda, pot. Shinto namreč pomeni pot do boga. Sicer pa šintoistična božanstva ne odgovarjajo na vprašanja, zakaj smo tu in zakaj živimo. Japonci se v njihovi prisotnosti sprašujejo, kako živeti bolje.

Spoznavanje in prakticiranje religij

V vodu se dogovorite, da bo vsak član pripravil predstavitev ene od religij, in sicer preko simbolov, različnih tradicij in obredov, darovanj, praznikov, arhitekture, različnih oblik prehranjevanja in oblačenja. Na vodovo srečanje lahko povabite osebo, ki prakticira določeno religijo, ki je ne poznate, in jo prosite, da vam jo predstavi.

Moč narave

Na vodovem izletu v naravo lahko poiščete mesto, ki ima za vas posebno moč, čarobnost (bujno rastlinje, voda in drugi zvoki, razgled ...). Ustavite se in nekaj časa v tišini sproščeno doživljajte trenutek. Japonci imajo za prakticiranje vere v urbanih okoljih urejene japonske vrtove, ki predstavljajo naravne lepote v malem.

Mladinska izmenjava

Besedilo: Tadeja Rome, fotografija: Matic Pandel

Taborniki smo vedoželjni. Radi raziskujemo naravo in različne dežele. Zato smo se taborniki Rodu Bičkova skala Ljubljana odločili, da obiščemo Turčijo, kjer se duh evropskega življenja preliva z orientalsko kulturo. Želeli smo si novih izzivov, izkušenj, predvsem pa smo želeli spoznati drugo kulturo. Tovrstna potovanja za mlade lahko predstavljajo velik finančni zalogaj, zato smo želeli poiskati alternativno financiranje, saj bi bilo škoda, da česa takega ne bi izkusili.

Ena od možnih rešitev, za katero smo se na koncu odločili, je mladinska izmenjava Erasmus+. Da bi se tudi drugi taborniki lotili tovrstnih projektov, vam bomo v novembrski in decembrski številki Tabora predstavili bistvo mladinskih izmenjav Erasmus+.

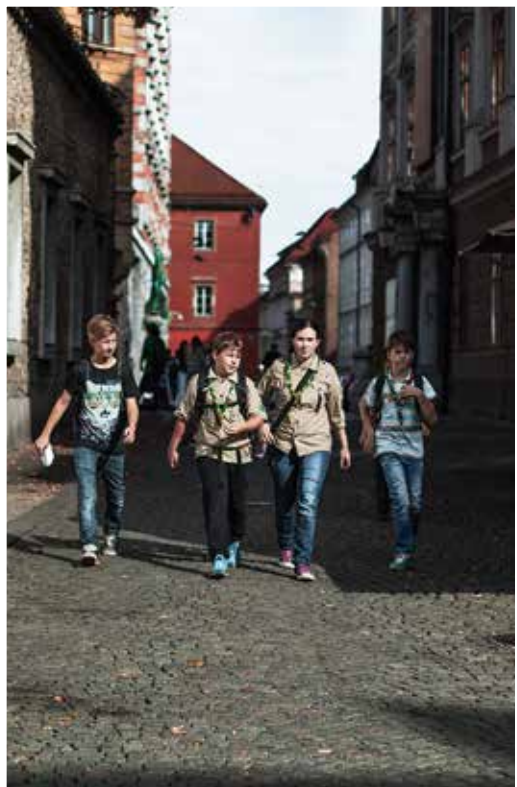
To so projekti, ki omogočajo vsaj dvema skupinama mladih iz različnih držav medsebojno povezovanje in skupno izvajanje projekta. Namen tovrstnih izmenjav je, da mladi v okviru projekta pridobijo oziroma krepijo

nova znanja in veščine, ki jih zanimajo - v skladu s smernicami Evropske komisije.

Na začetku, med **predpripravami**, je potrebno izbrati destinacijo in vsebino izmenjave. Zelo pomembna je izbira partnerske organizacije. Najbolje je, da je sorodna naši, saj tako obe organizaciji lažje izmenjujeta dobre prakse. Sledi prijava na razpis (več o tem v naslednji številki). Ko je projekt prijavljen na razpis in izbran, se začnejo priprave. V tem času smo izvedli pripravljalni vikend v Sloveniji, kjer smo izdelali program. Dobro je tudi, da se že v tej fazi promovira izmenjavo - mi smo izdelali spletno stran projekta. Na izmenjavo smo se podali s kombiji. Za prenočišča smo se obrnili na tuje skavte, katerim smo priskrbeli tudi nekaj daril, ki smo jih dobili s pomočjo donatorjev.

Sledi **izvedba** - izmenjava. Uspešnost izvedbe projekta se ne ocenjuje na podlagi doslednega sledenja vsaki črki prijavljenega programa, saj je za mlade ključen proces pridobivanja znanj, ki vodijo do uresničevanja namenov projekta. Upoštevati je potrebno tudi finančni načrt in izmenjavo sproti vrednotiti. Mi smo v tem času tudi pisali blog na spletno stran ter objavljali fotografije na Facebook. Med potjo smo se med seboj še bolj spoznali in povezali, kar je pozitivno doprineslo k celotni izkušnji.

Zadnja faza je **komuniciranje** rezultatov projekta, pri čemer se aktivnosti na različne načine predstavi javnosti (razstava, članki ipd.). Zelo pomembno je tudi **vrednotenje** celotnega projekta. Mi smo se odpravili na evalvacijski vikend, kjer smo se posvetili tej fazi, pridobljene prakse pa bomo uporabili v lokalnem okolju. Bičkovci smo z izmenjavo zelo zadovoljni in jo toplo priporočamo tudi ostalim!

Zlata puščica

Besedilo in fotografiji: Domen Šverko

Deževnega sobotnega jutra, 3. oktobra, je Rod Tršati tur Ljubljana že tradicionalno organiziral taborniško lokostrelsko tekmovanje Zlata Puščica. Tekmovanje je potekalo v Ljubljani v lokostrelskem klubu Koseze. Po besedah vodje tekmovanja Jureta Pučnika je akcija potekala v tradicionalnem deževnem vremenu.

A kljub temu slabo vreme seveda nas, tabornikov, ni popolnoma nič motilo. Zbor ekip pa je kljub temu potekal v gozdu, kjer je malo manj kapljalo. Po zboru se je vse skupaj resno začelo in tekom dopoldneva je tudi prenehalo deževati.

Tekmovanja se je udeležilo 74 posameznikov iz 7 rodov. Tekmovalci so prihajali tako iz ljubljanskih kot tudi ostalih rodov po Sloveniji. Največ jih je kar s svojim avtobusom pripeljal Rod Mirne reke iz Mirne. Ker so predstavljali večinski delež tekmovalcev, so posledično med tekmovalci imeli tudi veliko zmagovalcev ter si prislužili skupno rodovno zmago.

Tekmovanje je namenjeno vsem starostnim kategorijam. Udeleženci so bili torej tako medvedki in čebelice kot tudi že starejše izkušene grče. Kategoriji, v katerih so tekmovalci pokazali svoje znanje v lokostrelstvu, sta bili dve. Klasična lokostrelska disciplina, ki se je delila po starosti na MČ in GG, ter taborniška lovska disciplina, ki se je delila na ženske in moške lokostrelce. V klasični lokostrelski disciplini se je streljalo na travniku z različnih razdalj v tarčo s premerom 80 centimetrov. Lokostrelci so streljali z razdalj 7,5, 10, 12,5 in 15 metrov. Pri taborniški lovski

disciplini pa se je streljalo v gozdu na tarče različnih velikosti in z različnih razdalj. Na manjše tarče, od premera 20 cm naprej že s 5 metrov razdalje, na največjo tarčo premera 80 cm pa so lokostrelci streljali kar z razdalje 40 metrov!

Ko so tekmovalci čakali, da pridejo na vrsto za streljanje, so Tršati turi za njih pripravili tudi zabavno lokostrelsko nalogo: napihnjene balone so tekmovalci streljali s flu-flu puščicami. To so lesene puščice, namenjene lokostrelskim začetnikom. Za vsak počen balon so za nagrado prejeli piškot. Da pa ne bi ostali lačni, so poleg piškotov na tekmovanju poskrbeli, da smo se lahko okrepčali s hot dogi in seveda toplim taborniškim čajem.

Za zaključek tekmovanja so v zboru podelili nagrade. Vsak udeleženec Zlate Puščice je prejel tudi prav poseben našitek, ki se sveti v temi. Domov smo odšli zelo zadovoljni, organizatorji pa se že veselijo ponovnega snidenja prihodnje leto.

Grajska orientacijska fešta 2015

Besedilo: Mia Zupančič

Taborniška organizacija v Sloveniji temelji na mladih ter njihovi angažiranosti in v tem duhu so se mladi taborniki Rodu II. grupe odredov Celje pred leti odločili, da se bodo lotili enega izmed večjih projektov v taborniškem svetu - organizacije dogodka za tabornike iz vse Slovenije. Izmislili so si tekmovanje GROF ali Grajsko orientacijsko fešto.

Tekmovanje GROF obstaja že od leta 2012, še nikoli pa ni bilo večje ali bolj obiskano kot letos. V soboto, 10. oktobra, se je na celjski grad pripeljalo več kot 300 tabornikov iz Slovenije in zamejstva, ki so se podali na nevarno pot nazaj v času. Nekateri so prišli tekmoval, drugi pomagat pri organizaciji, tretji le na obisk in na izlet v Celje, vsi pa so za en dan obiskali srednji vek in celjske grofe. Tema letošnjega dogodka so bile srednjeveške čarovnice ter rušenje predsodkov o takratnem času.

Glavno dogajanje se je pričelo v soboto, vendar so taborniki iz bolj oddaljenih krajev na obisk h grofu Frideriku prišli že v petek. Postavili so si šotore v skrite koticke gradu in si ogledali čudovit razgled na brezštevilne lučke mesta Celje, nato pa jih je čakal kino ter večer z ognjem, kitaro in petjem. Po zgodnjem vstajanju v soboto in po prihodu vseh ekip se je tekmovanje GROF 2015 uradno začelo. Na gradu so udeleženci prek različnih zabavnih nalog izkusili življenje v vlogi srednjeveških čarovnic, iskali so svoje

izgubljene mačke, leteli z metlami in kuhali napoje iz različnih sestavin. Po opravljenih nalogah jih je čakal še orientacijski pohod po mestu in njegovi okolici, kjer so poleg spoznavanja znamenitosti Celja kot lovci na čarovnice opravljali različne naloge.

Po končani orientaciji so si lahko končno oddahnili na grajskem dvorišču, ki je bilo polno smeha, veselja in vonja po pečenem piščancu, ki so ga v srednjeveškem duhu udeleženci pojedli kar z rokami. Ko se je začelo temniti, so se vsi zbrali na razglasitvi najboljših ekip, ki so domov odnesli pokale, nagrade ter čast in slavo, ki jih bosta spremljala do naslednjega grofovskega preizkusa.

Ekipa so tekmovala v štirih kategorijah, zmagovalci po kategorijah pa so bili:

- **Do 12 let:**
Divji škorpijoni
(Rod skalnih taborov
Domžale)
- **Od 13 do 15 let:**
Zmaji 2
(Rod morskih viharnikov
Portorož)
- **Od 16 do 21 let:**
Debeli medvedi
(Rod sivega volka Ljubljana)
- **Nad 22 let:**
Kraljevi rogljički
(Rod kraških viharnikov
Postojna)

Foto: Katarina Melik

JOTA in JOTI 2015

Taborniki Rodu Veseli veter smo se 17. oktobra pridružili največji skavtsko-taborniški prireditvi na svetu. JOTA oziroma JOTI je tridnevni dogodek, ki se ga letno udeleži 1,3 milijona družjenja željnih tabornikov in skavtov po svetu s pomočjo interneta in radijskih valov. Murskosoboški taborniki smo se letos odločili, da se dogodku pridružimo. Prvič. Za pomoč pri smo se obrnili na društvo radioamaterjev iz Murske Sobote. Povabili so nas v svoje prostore na Vaneči, kjer so nam razložili, kako deluje komuniciranje na daljavo, nas poučili o radioamaterski etiki ter nas povabili za mikrofona. Priklopili smo prenosnike in se podali še v kiberprostor, kjer smo klepetali s sovrstniki. Sprva smo bili zadržani, še posebej ob mikrofona, saj je to za nas bila nova izkušnja. Sčasoma pa smo se sprostiti in je komunikacija stekla. Kontakt smo vzpostavili z Anglijo, Ameriko (ZDA), Dansko, Indonezijo, Islandijo, Japonsko, Malezijo, Nizozemsko, Portugalsko, Švedsko, Turčijo in še bi se našla kaka država. Za začetek smo se odločili, da

Foto: Matej

se akcije udeležimo samo za en dan, sedaj pa smo vsi prepričani, da se je naslednje leto udeležimo za več dni in v še večjem številu. Za konec pa bi se radi še enkrat zahvalili radioamaterjem iz Murske Sobote, da so nam omogočili to prijetno izkušnjo. Sierra Five Three Mike, over.

Ventilator

Ko izzivu enostavno ne moreš reči ne ...

Foto: Kristina Keber

Novica je udarila kot strela z jasnega. Časa za prave je bilo samo 10 dni. Še dobro, da smo taborniki! Čakal nas je izziv, predstavitev taborniških veččin mednarodnim študentom programa Erasmus+. Kaj kmalu smo ugotovili, da nas je premalo, zato smo prosili še dva mariborska rodova (II. SNOUB in

XI. SNOUB), da bi nam s svojimi PP-ji priskočili na pomoč. Saj vem, da je danes angleški jezik osnova za sporazumevanje, vendar če ga ne govoriš vsak dan, prideš iz vaje. Zavihali smo rokave, noči so bile bolj kratke, ampak se je splačalo.

Težko je opisati občutke, ki sem jih doživela, ampak zamislite si povorko ljudi, ki ji ni videti konca. Prihajali so in prihajali. Mi pa smo si že skoraj oddahnili, da jih bo mogoče samo kakih 50, ker je bil petek. Skoraj vsi mednarodni študentje, ki so bili v Mariboru, so se želeli preizkusiti kot taborniki. Bilo je noro! Načeloma nimam težav s tremo, ampak tokrat je bilo kar nekaj metuljčkov v trebuhu. Naš program se je zaključil nekje v 4 urah. Pripravili smo jim fotoorientacijo z različnimi nalogami, nekatere so bile taborniškega značaja, ostale pa bolj na temo teambuildinga. Za zaključek smo zaplesali še Rim šim šim v angleški različici. Tam je bilo 180 nasmejanih obrazov, polnih navdušenja, entuziazma, veliko skupinskega dela. Vesela in hvaležna sem, da smo tudi mariborski rodovi stopili skupaj. Tako veš, zakaj to delaš, zakaj si tabornik!

Vesna Novak

Srečanje severnoprimorskih gozdovnikov

Foto: Katja Premrl

Tretji vikend v oktobru je v Ajdovščini potekalo tradicionalno srečanje GG-jev Severnoprimske območne organizacije tabornikov. V soboto zjutraj, na sončen jesenski dan, se je v Ajdovščini zbralo 75 gozdovnikov in gozdovnic. Prvi dan so se preizkusili v lokostrelstvu, igrici 100 stvari, kjer so med drugim opravljali zanimive naloge (naredi sebek z neznano osebo in podobno), na fotografski delavnici so lahko preizkusili svoje fotografske sposobnosti in dokazali, da imamo taborniki tudi umetniško žilico, saj je vsaka skupina morala sestaviti SPOOT znak iz različnih materialov. Popoldne so potekali napad na tabor, pionirska delavnica

in teambuilding igre. Ko smo napolnili želodčke z odlično večerjo, je v telovadnici OŠ Šturje, kjer smo tudi prespali, potekal pravi stand-up večer, tako da ni manjkalo smeha in zabave. Ugotovili smo, da smo SPOOT-ovci dobri komiki in igralci. Naslednji dan je zajtrku sledilo še zadnje dejanje našega vikenda, tradicionalna orientacija, ki je bila tokrat kar fotoorientacija, saj so se naši GG-ji ob pomoči slik potepali po Ajdovščini in opravljali zanimive naloge. "U Wajdušni" smo preživeli lep vikend, zopet smo imeli priložnost srečati naše prijatelje iz rodov SPOOT območja in seveda smo tudi tokrat uživali na polno, ali kot bi rekli domačini: "Fuuul j blu fajnl!".

Manca Štekar

In memoriam: Miroslav Blažič - Bađo (1947-2015)

Miroslav Blažič - Bađo (levo) ob prijatelju Borutu Cerkvenci - Crgi. Foto: Arhiv XI. SNOUB

Pred kratkim nas je zapustil naš tabornik in podpornik, Miroslav Blažič - Bađo. Svojo taborniško pot je začel pri Rodu gorjanskih tabornikov Novo mesto, nato pa se je po selitvi in ob spodbudi hčerk Petre in Vesne z ženo Slavico pridružil Rodu XI. SNOUB

Miloša Zidanška Maribor, ki je bil takrat še odred. V letih 1981-82 je bil starešina odreda, bil pa je tudi načelnik zleta, ki je leta 1985 potekal v Mariboru. Z ženo sta bila soorganizatorja taborniških plesov, ki so tradicionalno potekali januarja v Narodnem domu (takrat domu JLA) in so bili namenjeni druženju bivših članov ter zbiranju finančne pomoči. Izkupiček od vstopnic, pijače in srečk za srečelov je šel odredu, dvorano pa so dobili v uporabo zastonj. Na plesu je vedno igrala živa glasba, igrali so skeče, za srečelov pa so si taborniki radi privoščili malo šale in podelili tudi 25 kg težak betonski zidak ali pa torto iz stiropora, okrašeno s smetano. Taborniki so se pogosto sestajali tudi v stanovanju Blažičevih v Mariborskem dvoru, v isti stavbi, kjer imajo sedaj taborniki XI. SNOUB klubske prostore.

Ob tem je bil Bađo tudi poznan član mariborske skupnosti. Najprej je deloval kot župan tedanje občine Maribor Tabor in na oddelku za ljudsko obrambo, kasneje pa kot direktor Javnega zavoda Dvorana Tabor, član strokovnega sveta Športne zveze Maribor in mestni svetnik. Njegovi prijatelji se od njega poslavljamo z lepimi spomini v mislih.

LISJAKI IN NOČ ČAROVNIC

PIŠE: TOMZI

RIŠE: ŠEKI

V višave Up

Film si je za vas ogledala: Anja Novljan

Začetek filma nas popelje mnogo let nazaj, v čas, ko mali Carl, tihi fant, ki želi postati znamenit raziskovalec, spozna Ellie, klepetavo in avanturistično dekle. Kmalu postaneta nerazdružljiva in načrtujeta velike dogodivščine. Po poroki in spoznanju, da ne bosta postala starša, se odločita uresničiti dogodivščine, ki sta jih načrtovala že kot otroka. A življenje vedno poseže vmes, Carl in Ellie postajata vse starejša in Carl kmalu ostane sam.

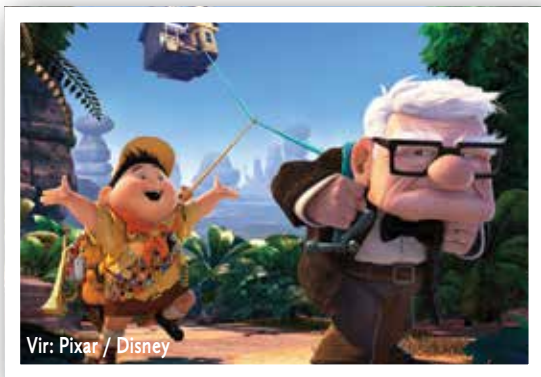
V sedanjosti je Carl neomajen in nejevoljen starejši gospod, ki se oklepa spominov na Ellie in se noče sprijazniti s spremembami, ki se dogajajo - gradnja modernih stolpnih ob njegovi hiši in vabilo za selitev v dom starostnikov. Nekega dne se odloči, da bo vse pustil za seboj in se odpravil do Rajskih slapov ter tako uresničil načrte, ki sta jih skovala skupaj z Ellie. Podviga se loti na prav poseben način, na hišo pritrdi največji šop balonov, ki jo dvignejo v zrak. V zraku pa ugotovi, da ima sopotnika, malega tabornika Russella, ki se je v želji po osvojitvi še zadnje večine ponudil, da pomaga Carlu.

Veter letečo hišo s Carlom in Russellom ponese nad južno Ameriko in po nekaj dneh se hiša spusti nizko nad tla. Po hitrem pregledu okolice Carl ugotovi, da sta le nedaleč stran od cilja. Z letečo hišo na vrvi se energičen in vedoželjen Russell in godrnjavi Carl odpravita na pot. Seveda pa to potovanje ne poteka čisto gladko. Najprej srečata Kevina, nenavadnega rajskega ptiča, ki postane njun sopotnik. Zaradi

svoje družbe hitro postaneta tarča posebnega tropa (govorečih) psov. Med njimi je tudi Dug, prijazen in nekoliko naiven pes, ki kmalu postane del te nenavadne družine.

Pot skozi nepoznano pokrajino je dogodivščina že sama po sebi, največje presenečenje pa Carl doživi, ko na tem neznanem kraju sreča svojega idola iz mladosti, pustolovca Charlesa Muntza, ki ga je navdušil za raziskovanje in pustolovščine. A Carl kmalu ugotovi, da Muntz ni to, za kar ga ima. Ravno on s pomočjo velikega tropa psov išče Kevina ...

Film V višave je čudovita zgodba o nenavadnih prijateljih, ki se po sili razmer skupaj znajdeta sredi pustolovščine. Mali Russell, vedno pripravljen priskočiti na pomoč, neustrašen in še neobremenjen s težavami odraslih, a hrepeneč po pozornosti, ki je doma ni deležen, ter Carl, osamljen in zagrenjen starejši gospod, ki najbolj pogreša družbo svoje žene in obžaluje neuresničene skupne sanje, splemeta čudovito prijateljstvo, ki se nadaljuje tudi po njenem povratku domov.

Primerno za: Tako za najmlajše kot za starejše, saj je film poln prikupnih zapletov in smešnih situacij, obenem pa premore tudi lepo sporočilnost. Za use, ki sanjajo o pustolouščini!

Foto: Nina Medved

Tiho Dan D

Zapisal: Gape

H f# G e

H f#
Stara pesem, druge note,
G e
naj za nami bo vse ravno,
H f#
megla vleče svežo zemljo,
G e
ljubimo se nadnaravno.

H f#
Vse od želje, da otrpnem,
G e
da še enkrat slišim ptice,
H f#
brez olike zrem v tebe,
G e
a na tebe ni pravice.

G
... in kot roke, ki me hočejo nazaj,
e
ogenj, ki osmisli moje temne noči,
F
strah, ki se zavleče v moje kosti,
G
ne pusti mi, da vdam se ...

e G h G
Tiho ... izzovi me ...
h A e G
naredi, da spet verjel bom v ta svet,
e G h G
tiho ... očaraj me,
h A e G H
vse iz želje, da otrpnem, da še enkrat čutim ... te.

27. november	Prvo srečanje odprave na Roverway 2016	taborniško srečanje
	Ljubljana ali okolica, od 16.30 naprej	za udeležence odprave
	Rok prijau: 23. 11.	Cena: 0 €
	Več na: roverway2016.blogspot.si, facebook.com/gremonarw16	Zueza tabornikov Slovenije

4.-6. december	Posvet Komisije za vzgojo in izobraževanje ter delo z odraslimi (KVIDO)	Zueza tabornikov Slovenije
----------------	---	----------------------------

5. december	Mednarodni dan prostovoljstva	praznik prostovoljcev
-------------	-------------------------------	-----------------------

5.-6. december	Zimsko nočno orientacijsko tekmovanje (ZNOT)	orientacijsko tekmovanje
	Okolica Domžal	GG+
	Rok prijau: 18. 11., nato do 26. 11.	Cena: 45 € / 70 € (5 € manj s čipom)
	Kontakt: znot.rst-domzale.si	Rod skalnih taborov Domžale

13.-14. december	Luč miru iz Betlehema	dobrodelna akcija
------------------	-----------------------	-------------------

9. januar	Glas suobodne Jelovice	orientacijsko tekmovanje
	Okolica Škofje Loke	GG+
	Več na rsk.rutka.net/gsj	Rod suobodnega Kamnitnika Škofja Loka

16. januar	Človek, ne jezi se	taborniško igralno tekmovanje
	OŠ Cerkev	MČ+
	Več na: raj.rutka.net	Rod aragonitnih ježkov Cerkev

29.-30. januar	Zimsko orientacijsko tekmovanje	orientacijsko tekmovanje
	Laporje pri Slovenski Bistrici	GG+
	Več na zot.rutka.net	Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor

Minioni so nalezljivi. Foto: Polona Krenker

Zadnja plat

Ureja: Matic Pandel

Pomoč je vedno dobrodošla. Foto: Matej Golob

Hitra malica. Foto: Pija Šarko

Drži me! Foto: Katja Premrl

Hija, konjiček! Foto: Karolina Mulec

www.pripravljenipomagati.si

Taborniki smo pripravljeni pomagati, zato zbiramo in šivamo rokavice, kape, šale ter nogavice za begunske otroke.

Vsak kos in vsakdo, ki sodeluje, šteje – danes in v prihodnje!

Foto: Rok Pandel

ROVERWAY 2016

PRVO

SREČANJE

27. 11. 2015

LJUBLJANA